

Универзитет у Београду

Тероризам, организовани криминал и безбедност

Мастер рад

**Деструктивно деловање секти и угрожавајући утицај на
безбедност Републике Србије**

Ментор:

Проф. др Радомир Милашиновић

Студент:

Анета Васић 49/2014

Београд, 2015.

Апстракт: Рад обрађује питање заступљености секти у Републици Србији и каква је њихова повезаност са насиљем и деструкцијом. Стил живота којим живи модеран човек, довео је до одвајања од основне ћелије друштва – породице. Све празнине које се јаве у животу појединца, припадници секте као искусни ловци на душе покушавају да испуне захваљујући својим интензивним психолошким методама и програмима. У раду се посебно обрађују безбедносни аспекти деловања секти. Њихово деструктивно деловање постаје све израженији проблем и добија карактер значајнијег безбедносног ризика. Република Србија гарантује својим нормативним документима верска права и слободе које поједине мање верске заједнице злоупотребљавају. Посебан део односи се на законску регулативу и критике садашњег закона који се односи на верске заједнице. Обим друштвене опасности који могу да изазову секте захтева ефикасну борбу кроз сарадњу више институција чиме би се омогућило превентивно деловање. Иако савремено друштво подразумева једнака права свих грађана у погледу остваривања права на слободу вероисповести, не сме се дозволити извођење ритуала и менталних манипулација који директно угрожавају појединца, породицу и државу. Сва таква дела морају бити инкриминисана.

Кључне речи: секта, деструктивно деловање, сатанизам, медији, закон.

Abstract: The paper addresses the issue of sect and its representation in the Republic of Serbia, and what is their connection with violence and destruction. The style of life which modern man lives, led to the separation of the basic unit of society - the family. All the gaps that occur in the lives of individuals, members of the sect as experienced hunters souls trying to fulfill with its intense psychological methods and programs. The paper specifically handle security aspects of activity of sects. Their destructive action of a growing problem and assumes the character of a significant security risk. The Republic of Serbia guarantees its normative documents of religious rights and freedoms as some smaller religious communities misused. A special part refers to the legislation and reviews of the current laws pertaining to religious communities. The extent of social danger that can cause sect requires an effective fight through the cooperation of multiple institutions that would allow preventive action. Although modern society means equal rights for all citizens in the exercise of the right to freedom of religion, must not be allowed to perform rituals and mental manipulation that directly threaten the individual, the family and the state. All such acts must be criminalized.

Key words: sects, destructive effects, satanism, media, law.

Биографија

Рођена сам 02.05.1991. године у Крагујевцу. Основну и средњу школу завршила сам у родном граду, а основне академске студије уписала сам 2010. године на Факултету безбедности. Студије сам завршила 2014.године и стекла звање – дипломирани менаџер безбедности. На трећој години студија определила сам се за модул – одбрана, у оквиру којег сам и писала свој дипломски рад на тему – *Контрола војнобезбедносне и војнообавештајне агенције у функцији цивилне демократске контроле*. Исте године, 2014., уписала сам мултидисциплинарне мастер студије – Тероризам, организовани криминал и безбедност при Ректорату Универзитета у Београду.

Члан сам Центра за истраживање људске безбедности при Факултету безбедности. У слободно време посећујем трибине и предавања која обрађују теме везане за безбедност. Познајем енглески и француски језик, као и рад на рачунару. Тренутно сам незапослена.

САДРЖАЈ

1.МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА.....	1
2.УВОДНА РАЗМАТРАЊА.....	2
3.ПОЈМОВНО ОДРЕЂЕЊЕ СЕКТИ.....	4
3.1.Дефинисање секти и култова	4
3.2.Класификација секти.....	7
3.3.Предуслови за деловање верских секти.....	9
4.МЕХАНИЗМИ ДЕЛОВАЊА УНУТАР СЕКТИ.....	11
4.1.Методе и технике које се користе за привлачење и врбовање нових лица	11
4.2.Спољни начин представљања и финансирање делатности секте	12
4.3.Верске секте на територији Републике Србије.....	13
5.ДЕСТРУКТИВНОСТ СЕКТИ	25
5.1.Карактеристике деструктивних секти и њихове доктрине	26
5.2.Опасност за појединца, породицу и државу	29
5.3.Деструкција психе и процес депрограмирања	32
6.СЕКТЕ КАО БЕЗБЕДНОСНИ ПРОБЛЕМ.....	37
6.1.Секте и тероризам	38
6.2.Обавештајна делатност верских секти	40
6.3.Злочини „Новог доба“	42
6.4.Ново доба у Републици Србији	44
7.ЗАНИМАЊЕ ЗА САТАНИЗАМ И ОКУЛТНО	49
7.1.Класификација и понашање сатанистичких група.....	49
7.2.Како препознати увученост у сатанизам	51
8.ПРИКАЗ СЕКТИ У МЕДИЈИМА.....	54
9.НОРМАТИВНА ОДРЕЂЕНОСТ ВЕРСКИХ СЕКТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	60
9.1.Приказ одредби нормативних аката које се односе на остваривање верских права	64
9.2.Незадовољство припадника нетрадиционалних цркава и верских заједница	68
10.СУЗБИЈАЊЕ ДЕСТРУКТИВНОГ ДЕЛОВАЊА СЕКТИ.....	70
10.1.Едукација.....	72
11.ЗАКЉУЧАК	75
12.ЛИТЕРАТУРА	77
13.ПРИЛОЗИ.....	81
13.1.Прилог 1.....	81
13.2.Прилог 2.....	83

1.МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

Основна хипотеза

Верске секте у спрези са деструктивним друштвеним факторима изазивају деструктивне последице, те стога постају предмет безбедносних истраживања.

Научни циљ предложене тезе

Научни циљ овог истраживања је да изврши научну дескрипцију са елементима класификације и научног објашњења феномена верских секти, уочавање заједничких веза и односа, законитости код облика испољавања и деструктивне последице деловања.

Циљ рада је такође, теоријска и емпиријска спознаја деловања верских секти , односно испитивање безбедносних аспеката деловања верских секти у Републици Србији.

Предмет истраживања

Испитивање безбедносних аспеката деловања верских секти у Републици Србији.

Методе рада

Методе рада које ће бити коришћене су условљене самом формулацијом проблема и одређењем предмета истраживања. У раду ће бити примењени методи анализе, синтезе, апстракције, генерализације, индукције и дедукције, интервју као и историјски и компаративни метод.

Главни метод рада ће бити анализа садржаја прикупљених нормативних аката, спроведених истраживања, монографија и студија академских установа и података у домаћим часописима.

2.УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Данашњи модеран живот се може рећи да је прилично ужурбан. У таквим околностима људи су више оријентисани на каријеру и посао, па немају више времена за своју породицу и себе. Стога, не чуди појава организованих група истомишљеника који нуде растерећење или духовно испуњење. Та појава верских група које себи дају различита имена последњих година се све више шири и узима данак у психичком здрављу све већег броја становника Републике Србије. Деловање верских секти води ка дехомогенизацији и дестабилизацији српског народа. У прилог им иде ситуација у којој се налази Српска Православна Црква и народ који је расцепкан, духовно замагљен, материјално осиромашен. Такав народ изгубио је своју праву оријентацију и постао веома лак плен секташке пропаганде.

У савременом менталитету често се можемо сустрести са спајањем онога што је иначе неспојиво. Дешава се да неко иде у цркву, себе назива верником, повремено пости и причешћује се, а да у исти мах верује и у реинкарнацију, астрологију итд. Тако узимају од свега по мало и наводе увек да се ни у чему не треба претеривати, већ верују у оно што желе да верује. Та религијска самовоља један је од главних узрочника чињенице да се тоталитарним сектама и култовима придружују веома често и интелектуалци, људи од којих се то никад не би могло очекивати.

Људска права проистичу из урођеног достојанства и вредности сваког људског бића. Она су универзална, неотуђива и једнака за све. Сви имају људска права у једнаком обиму без обзира на пол, језик, боју коже, расу, национално порекло, политичко мишљење или неки други статус. Једно од тих права је и слобода вероисповести која је гарантована Уставом као највишим правним актом.

Међутим, не може се и не сме под изговором „верских слобода“ који се све више може чути у свакодневном говору и на телевизији, допуштати свака врста лудила и агресивности која је само маскирана под религијом и некаквом верском заједницом. Овај рад је управо базиран на оне групације које такво право злоупотребљавају и користе зарад остваривања својих циљева, а који могу бити деструктивни по појединца, породицу, друштво или државу у целини.

Припадници секти, који су дошли са Запада, углавном из Америке и који су издашно помогнути од својих централа које се налазе у иностранству, постижу велике успехе међу непросвећеним Србима и другим православним народима.

Сматра се да човек никада није био у толикој мери изгубљен и обескорењен као данас, и никада није био толико угрожен лажним носиоцима духовности којих је све више и који очигледно успевају у својој мисији да имају што већи број својих следбеника. То су ловци на душе, различите религиозне, парарелигиозне, сатанистичке, гуруистичке и друге групе, које не само да угрожавају појединачне личности, него су уперене и против породице, против саме државе и њених институција.

Међутим, одредити у самом старту једну непознату групу као деструктивну, само због својих обележја јер је необична, а не проверити, био би знак нетолеранције и дискриминације, што се коси са демократским начелима и људским правима и слободама. Проблем представљају оне верске заједнице чији је програм тоталитарно настројен, које имају негативан однос према свом окружењу и теже да мењају усвојене друштвене норме.

Неопходна је подробна анализа одређених верских група како би се поседовале чињенице и докази о њеном деловању да би се адекватно могло класификовати да ли је одређена група деструктивна или не.

Наша земља је добар део година провела без законске регулативе која уређује положај црква. Тачније, 1993.године је укинут закон који је био типичан за једнопартијски систем, а који је донет 1953.године. До 2006.године се радило на изради јединственог закона који свима гарантује једнака права и који штити цркву од употребе у политичке сврхе. Тај закон је побројао мноштво критика пре свега од стране мањих, нетрадиционалних верских заједница које нису могле да стекну правни статус.

Овај рад указаће на злоупотребу верских права и слобода које су гарантоване Уставом, као највишим правним актом наше државе. Посебно треба приказати активности и профиле вођа секти као и њихове прикривене циљеве. Као дугорочно и трајно решење у борби против секти намеће се интензивнија едукација целокупног становништва.

3. ПОЈМОВНО ОДРЕЂЕЊЕ СЕКТИ

3.1. Дефинисање секти и култова

Прве секте настале су далеко у историји људског друштва као резултат супротних схватања од оних која су се у тадашњем друштву сматрала неприкосновеним и јединим исправним. Секте су се појавиле још у антици због незадовољства тадашњим религијским догмама. Поједини верници су покушавали да реформишу званична верска учења, и били изложени нападима, због чега су оснивали сопствене верске заједнице.

Дуго је сматрано да реч секта потиче од латинске речи *secare* што значи сећи или одвојити, уз објашњење да су секте мањинске групе које су се одвојиле од матичне вере. Такво становиште је данас доста критиковано уз објашњење да многе данашње секте нису настале издвајањем из званичних религија. Исправнијим се сматра мишљење које корен речи секта проналази у латинској речи *sequi* што у преводу значи следити, ићи за неким.¹ Такво мишљење данас преовладава.

До педесетих година двадесетог века секте су углавном представљале предмет интересовања званичних цркава које су и упозоравале на њихову опасност. Оне дефинишу секту као „сваку верску скупину која проповеда и подржава верско учење и доктрину која је у супротности са учењем званичне цркве“². Свака секта на свој начин извучи из контекста одређене делове Светог Писма, при чему су сама одступања врло велика, попут одбацивања догме³ о Светој Тројици, одбацивање молитвеног поштовања Богородице и слично.

Седамдесетих година креће други талас масовног оснивања секти, па оне постају предмет интересовања шире друштвене заједнице, научника, пре свега психолога и социолога. Такве дефиниције разлику између цркве и секте праве на основу њихових спољашњих, социјалних обележја, као што су: унутрашња организација, однос према друштву, методе деловања и слично.

¹ Стајић, Љ. : *Основи система безбедности*, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010, стр.165.

² Исто

³ Догме су једном дате и непроменљиве богословске категорије, а не научне и идеолошке дефиниције које временом могу бити превазиђене.

Социолошке елементе при одређивању појма секти можемо срести код др Лазара Милина, који секте дефинише као „један од елемената устројства сложеног верског покрета који чине култови, секте, деноминације и цркве.“⁴ Сматра се да ова подела иако није савршена и даље опстаје, али се ипак улажу напори да се она превазиђе и усвоји подела на велике и мале верске заједнице (цркве и деноминације – велике, а секте и култови- мале верске заједнице).

У „Речнику религијских појмова“ Ивана Цвитковића наводи се да је „секта мала група истомишљеника која се одвојила од неке друге религијске заједнице у самосталну религијску групу.“⁵ Секта је непријатељски расположена према традиционалним религијским заједницама. Она тражи, за разлику од традиционалних религијских заједница, снажно покораване својих следбеника.

Из свега изнетог закључује се да секте јесу негативна појава, али нису све секте подједнако опасне нити имају све подједнако штетно дејство по појединца и друштво у целини. Неке од њих се зато појачавају придевима попут тоталитарна секта и деструктивна секта.

Култ је у поређењу са сектом много агресивнији и више искључен од друштва, културе и система вредности. У „Речнику религијских појмова“ Ивана Цвитковића, култ је „недовољно организована и институционализована религијска група, без развијеног система веровања“⁶. Имају наглашену мистичност и езотеричност.

По правилу реч је о неорганизованим и неформалним групама које имају маргинално друштвено значење. Прихватање веровања у култ је оно што се тражи од следбеника. За култ су везани обреди, жртве, молитве, мистерије. Познати су многи култови где су вође култа своје чланове водили у смрт попут масовног самоубиства чланова култа Храм Народа у Гвајани. Овај злочин одиграо се у месту које је названо по вођи култа Џонстаун- Џим Џонс. Том приликом страдало је 940 особа.

⁴ Милин, Л.: *Научно оправдање религије*, књ.6, Црква и секте, Београд, 1982. стр. 33

Култ- систем разних обреда, свечаности и церемонија које се периодично обављају у правилним временским размацима. Многи култови су временом инкорпорирани у структуру религијских обреда (култ мртвих). Деноминација- религијска секта проистекла из хришћанства која је временом добила статус признате верске заједнице.

⁵ Милошевић, З.: *Верске секте и култови*, Бели анђео, Шабац, 1997., стр.43.

⁶ Милошевић, З.: *Верске секте и култови*, Бели анђео, Шабац, 1997., стр.47.

Споразум о убиство и самоубиству који је извео вођа култа Парк Сун-ја из Кореје, што је довело до смрти 32 члана. Овакви догађаји указују на изразиту деструктивност појединих верских покрета који имају специфичне програме које следе. Значајно је да је већина тих људи тврдила да су хришћани и јавно су изјављивали да верују у Библију. Оно што се истиче је да свако од њих има своју интерпретацију Библије која може бити крајње деструктивна.

Многе секте пропагирају апокалипсу, односно одређују унапред дан свога спасења. Владета Јеротић наводи да је апокалипса у ствари процес који је започет још одавно у човеку. „Апокалиптички процес најпре је у нама, у нашим срцима. Човек се не спасава сам, већ са другим људима и у народу у коме је Бог изволео да га роди“.⁷

Култови своје религиозне активности обично изводе у тајности. Многе од тих кулtnих група се изољују у комунама. Њихова оданост самопрокламованим пророцима и вођама је безусловна и искључива. Те вође се често хвале да су божански изабраници, или да су сами божанске природе. Култима различите нивое организације у зависности од тога колико су следбеници укључени. Ти нивои су публика, клијентела и кулtnи покрет. Неки остају вечита публика, док се неки укључују.

Конгрес државе Мериленд у САД-у још седемдесетих година дао је једну дефиницију култа која се данас сматра значајнијом :“ Култ је група или покрет, одана преко мере вођи или идеји, који користи неетичке манипулативне технике испирања мозга, да би усредредила човечанство на ефикасније остваривање циљева својих вођа“.⁸

И магија и окултизам, као и религија у свом деловању јесу окренути ка оним областима људског искуства које су изван власти човекове стварности. Међутим, религија представља веру у творца, док магија и окултизам представљају веру у творевину (звезде, месец, амајлију и слично).

Током историје религија је имала велику улогу у обуздавању насиља, агресије, промовисању поверења. Међутим, „као што нас историја учи, религија може бити посредно или непосредно узрок ратова, тероризма и других облика насиља.“⁹

⁷ Јеротић, В.: *Вера и нација*, Арс Либри, Београд, 1999.стр.276.

⁸ Луковић, З. : *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.15.

⁹ Радојевић, К:*Религија и тероризам*, Оригиналан научни рад, Факултет безбедности, Београд, 2010.стр.239.

3.2.Класификација секти

По времену настанка секте можемо поделити на:

- ❖ Архаичне - настајале од првих облика манифестације верских осећања до почетка епохе хришћанства.
- ❖ Класичне - од првих хришћанских заједница до појаве покрета реформације и просветитељства.
- ❖ Савремене или секте „Новог доба“ - настале у периоду од 60-их година 20-ог века до данас.¹⁰

Некада су у односу на признате религије и веровања старих Египћана, Римљана, Јевреја, Вавилонца, хришћанство и ислам били секте. Међутим, и оне су врло брзо добиле опозицију унутар својих редова што је довело до стварања јеретичких покрета. Када су се такве јеретичке групе званично отцепиле од матичних религија, настале су секте. То се односи само на прве две групације - на архаичне и на класичне секте.

Друга подела као главни критеријум узима званичну религију од које су се секте одвојиле¹¹ :

- ❖ Псеудохришћанске секте - оне које су се одвојиле од званичног учења хришћанске цркве.
- ❖ Псеудохиндуистичке секте - основа и матица је хиндуизам са својим доктринама и техникама, али обрађен је на Западу па извезен нама.
- ❖ Синкретистичке секте - мешавине разних званичних религијских и јеретичких праваца, као и окултизма и магије. Многе од њих у себи садрже елементе сатанизма, али су сврстане у ову групу јер уопште не прихватају да су делом и сатанистичке.
- ❖ Сатанистичке секте - оне које отворено проповедају сатанизам тј. да је ђаво (Сатана) бог и да му се треба клањати и приносити жртве.

¹⁰Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Верске секте и покрети- Ловци на душе*, Жиг, Београд, 1997. стр. 18

¹¹ Луковић, З.: *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.16

По доктрини коју проповедају секте могу бити:

- ❖ Месијанске и апокалиптичке - верују у скори долазак на земљу последњег Месије који ће спасити део човечанства. Неке од апокалиптичких секти су веома опасне због могућих масовних суицида њихових чланова. Данас се сматра да од укупног броја секти у свету 80 процената припада категорији апокалиптичких.
- ❖ Сатанске секте - заснивају се на обожавању богова зла као што су индијска богиња Кали, јеврејски Сатана, муслимански Шејтан, католици га називају Сотона, Срби православци Ђаво, а Руси Враг. Циљ припадника ових секти је да као индивидуе руше постојеће друштвене табуе, „чинећи све што им је воља“ и да као колектив допринесу општој друштвеној деструкцији и победи сила зла и бога Таме.
- ❖ Хуманистичке, гностичке и будистичке секте - наглашавају значај посебних техника и средстава за стимулацију десне хемисфере људског мозга, где се налази центар за ирационалне активности, религију, интуицију, имагинацију, уметност итд.¹²

Владимир Димитријевић сматра да се нови религиозни покрети деле на:¹³

Псеудохришћанске	Далекоисточне	Психолошко терапеутске	Покрет „Њу ејџ“
-Мормони -Фамилија -Муновци..	-Аум Шинрикјо -Трансцедентална медитација..	-Сајентологија..	

Извор:аутор

Он наводи да овој шеми недостаје једна нова појава коју чине комерцијални култови попут „Хербалајфа“, „Кирбија“ и других. Он све њих назива сектом иако је код њих одсутно религиозно учење.

¹² Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Верске секте и покрети- Ловци на душе*, Жиг, Београд, 1997. стр.20.

¹³ Димитријевић, В.: *У свету лажних пророка (православље, секте, окултизам)*, Легенда, Чачак, 2007. стр.25.

3.3.Предуслови за деловање верских секти

Верска необразованост

Познавање религије у Републици Србији сматра се да је у критичном стању, то стање није толико боље ни код људи академског образовања. Дакле, акценат треба ставити на предавања и образовне верске програме што ће допринети да наш народ више буде обавештен о традицији и српском православљу. У супротном, имамо омладину која несумњиво показује своје духовне потребе, али, која, зато што није довољно упућена, подлеже првој верској групи на коју наиђе. Наравно, морамо бити и критични према стању које постоји у нашој цркви и свештенству, које не шаље адекватну поруку и слику о пастирској мисији, већ више једно бирократизовано свештенство, које рутински обавља свој посао, за велику надокнаду. Секте се увек појављују тамо где држава, Црква и школа нису матица. Акценат треба ставити на проучавање не само православне вере, већ и свих других религија, било да су оне мање или веће, традиционалне или не.

Криза породице

За кратко време се десила велика трансформација од патријархалне до потрошачке породице у којој су и улоге сада другачије, већа еманципација жена, али и већа слобода и распуштеност деце. Модели васпитавања који су постојали некада и сада су потпуно различити. Родитељи морају да имају доста среће и да уложе доста новчаних средстава да би својој деци пружили оно што они у овом турбулентном периоду модернизације очекују. Тешка је помисао да то може учинити неко други, ако то не уради породица. Са једне стране то може бити неки спортски клуб, уметничко друштво, али исто тако то може бити и нека секта неки ганг или томе слично. Наравно, ту треба направити баланс и не схватити ово као савет родитељима да треба све да дозволе својој деци, већ да имају времена и слуха за своје дете у његовом периоду одрастања, јер тамо где су деца запуштена и препуштена „улици“, постоји много ловаца који улогу идола могу преузети.

Неки аутори сматрају да припадници секти долазе из породица у којима не постоји снажна улога оца, односно ауторитета, коју они врло лако пронађу у фигури гуруа или

духовног вође. Тада се може добити једна врло деструктивна комбинација, када имамо робове који су спремни да на само један знак вође ураде било шта.

Тражење припадности

Трка за материјалним благостањем и тежња за афирмацијом, довела је до напуштања традиционалног начина живота и традиционалне породице у којој је владала топлина. Због тога, млади имају све већи осећај усамљености и отуђености, почеов од породице, преко школе до друштва у целини. Секте, таквом безнадежном човеку нуде управо оно што му недостаје, топлину, пажњу, подршку, осећај посебности. На тај начин секте су и привукле велики број следбеника. У оквиру групе им се у почетку развија осећај посебности, док се после њима манипулише како би постали послушни робови. Посебним техникама и инструкцијама које су посебно направљене и чине део њиховог програма, секте успевају да измене свест појединаца који су наивно ушли у групу која је у почетку нудила топлину и разумевање.

4.МЕХАНИЗМИ ДЕЛОВАЊА УНУТАР СЕКТИ

4.1.Методe и технике које се користе за привлачење и врбовање нових лица

Уобичајене делатности секти подељене су хијерархијски где се прецизно зна који ниво је задужен за које послове. На најнижој лествици се налази тим егзекутора или извршилаца који су задужени за дистрибуирање летака, брошура, часописа и књига. Они су подељени на више група, од којих је најбројнија она чији је задатак да процени ко би могао да постане нови члан групе. Нови члан се обично бира из окружења извршиоца нпр. са посла, из школе, из комшилука итд. Уколико је новајлија заинтересован, одмах се предаје групи која се налази на следећој лествици а то је „група за први контакт“.

Ова група поседује велику количину података о евентуалном кандидату који је прикупљао тим егзекутора на терену. Одмах се постављају питања типа „Зашто такав капацитет није успео у животу?“ и нуде се решења за његову пуну афирмацију. Саговорник још увек не види да је у питању секта, али је импресиониран, што је и био циљ и спреман је да се препусти човеку који га разуме и који може да му понуди решење за његове животне проблеме. Потом, нови кандидат почиње да долази у просторије секте, где га примају са великом љубављу. Чланови секте заједно прослављају рођендане, играју, певају, окупљају се по кућама и на тај начин они везују нове кандидате за секту јер успевају да пробуде код њих осећај пријатности и осећај да о њему неко брине. У погодном тренутку, од новог члана се захтева да исповеда своје грехове што води ка развијању групне свести и такозваног „МИ осећања“¹⁴, заснованог на узајамном познавању интимних делова живота чланова секте. Такође, такве исповести се злоупотребљавају јер се користе за уцењивање члана уколико он жели да напусти секту.

Сваки кандидат добија по једног свог шармантног духовника који му даје кратке инструкције које су неопходне за његову даљу обраду личности. Неке од инструкција су „не дај себе“, „ја те једини разумем“, „чини нешто за себе“.

¹⁴ Луковић, З. : *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.30

Све оне имају за циљ одвајање од породице и најближих, стварање осећаја несигурности, фасцинираност вођом до потпуног губитка свога Ја.

Затим следи инструкција „види како ти је сада добро“. Он се стварно и осећа добро јер је доспео у стање „нема мозга-нема бола“. Инструкција „зашто то не завршиш“- овим се тежи да се кандидату стави до знања да он није никада довољно добар. Увек нешто недостаје и докле год да је у секти он мора да се бори. Што се више труди више се подижу критеријуми. Иако им се наводи да ситуација није тако сјајна, кандидат може званично да буде примљен у секту.

Нови члан је у стању измењене свести и још увек на почетку има свог учитеља коме се обраћа за савет да ли је неки његов поступак у складу са програмом. Већина бивших чланова секте каже да су скоро увек осећали одређену дозу исцрпљености због начина исхране и спавања. Нископротеинска, дијетална исхрана, спавање од по четири сата дневно доводи до слома одбрамбеног механизма личности и она постаје отворена за примање нових садржаја и програма секте.

4.2. Спољни начин представљања и финансирање делатности секте

Скоро све секте имају издавачку делатност и штампају своје материјале, летке, брошуре, књиге у којима образлажу своја учења. Ти штампани материјали се деле по улицама, трговима, пијацама, јавним установама и местима, односно тамо где се очекује присуство већег броја људи. Програми који се нуде су разни попут : трибина, концерата духовне музике, курсева медитације. Одскора се нуде и часови страних језика, школе плеса па чак и запослење. Све савремене секте као нпр. Сајентологија и Мунова секта, имају своје фирме где запослени раде за проценат од продатих производа. При томе, треба обратити пажњу иза којих се организација заиста налази секта. Једна од маскираних организација иза које се крије Мунова Унификациона црква јесте „Међународна федерација жена за мир у свету“, Розенкројцери који се окупљају у Клубу инжењера и техничара у Београду.

Секте се споља представљају и преко својих харизматских вођа, али и преко истакнутих личности из јавног живота који су чланови секте, а који желе да пропагирају њен програм и тако имају већи број следбеника.

Већина оснивача секти је у својој младости била религиозно ангажована, а после доживљеног разочарења напуштали су своје верске заједнице и религиозна истраживања. Углавном припадају средњем економском слоју становништва и могу бити различитог степена образовања од професора са универзитета до неписмених земљорадника. Углавном се ради о конфликтним особама које су проучавали многобројни психолози како би урадили њихов психолошки профил. Према анализама то су углавном психотичне, деструктивне, насилне особе које имају изражене халуцинације. Обично је лидер потпуни ауторитет у групи и представља се као Месија, Избавитељ.

Изворе финансирања секти можемо поделити на легалне и нелегалне. Да су финансије веома важне за сваку секту сведочи изјава оснивача Сајентологије Лафајета Роналда Хабарда: „Најједноставнији и најбржи начин да се заради милион долара јесте оснивање секте.“¹⁵ У легалне изворе финансирања убрајамо ангажовање припадника секти који бесплатно раде у фабрикама секти, продају на улицама разне производе и прикупљају добровољне прилоге. Тежња је да један члан увек добије више задатака него што може да изврши како би се код њега створио осећај кривице која треба да распламса његову жељу да у будућности буде бољи.

На рачун секте такође стижу и прилози од обавезне чланарине чланова, наплаћивања курсева као и поклони које припадници донирају секти.

У нелегалне изворе убрајају се разне противправне новчане трансакције и други привредни прекршаји јер је познато да су секте у већини земаља као верске заједнице ослобођене плаћања већине пореза. Оне се такође баве и шверцом оружја, дроге, организовањем проституције до вршења разбојништва и разних превара.

4.3.Верске секте на територији Републике Србије

У овом поглављу биће анализиран кратак историјат, опис и деструктивно деловање појединих верских секти које делују на територији Републике Србије. Као што је у раду наведено према подацима Министарства унутрашњих послова број секти је много већи, а овде ће бити анализирани само неке.

¹⁵ Стајић, Љ. : *Основи система безбедности*, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010, стр.176.

Секта Санатан

Секта води порекло из Индије, а препознатљива је по хипнотерапији. Она се заправо служи методама које су спорне попут хипнозе када се поданицима који су тада веома рањиви и подложни сугестији, наређује шта и како треба да ураде. У таквим сеансама људи се грче од болова, вриште, али гуру тврди да је то потпуно нормално.

Секта Санатан деловала је у селу Бели Поток код Београда. У том месту покушавали су да врбују локалну омладину. Сељани су били узнемирени и више пута су контактирали полицију која није ништа могла да предузме јер јој то закон не дозвољава. Након тога неко од сељана запалио је кућу у којој су се окупљали припадници ове секте, након чега су се они одселили из овог места. Фонд за хуманитарно право и Хелскиншки одбор за људска права су затражили одмах од државе да ухвате починиоце који су подметнули пожар, а све у име заштите људских права.

Они сматрају да је удружење уредно регистровано, да својим програмом и активностима није повредило законске прописе па они у таквим нападима препознају нетолеранцију и ксенофобију. НИН је објавио одломке из књиге секте Санатан под насловом Кшатрадарма – „Заштита садака и уништење злочинаца“, у којој се пет одсто садака (следбеника секте) позива да се наоружа и учествује у уништењу злочинаца и њихове родбине, које треба да се оствари од 2000. до 2022. године када почиње да влада „Царство истине“, при чему злочинци могу бити различити - од корумпираних политичара до оних који се супротстављају Санатовој истини.¹⁶

Професор Богословског факултета, Љубивоје Стојановић поводом тог случаја који је уздрмао јавност, изјавио је да Српска Православна Црква не може да решава оно што треба да решавају полиција и држава. Он наводи да треба да водимо рачуна о себи и својој вери, а не о другима. Сматрам да се ту не ради о утврђивању кривице, већ преузимању одговорности да се открије да ли постоји деструктивно деловање одређене групације.¹⁷ Кућа која је запаљена припадала је Драгани Букумировић, предводнику удружења Санатан у насељу Бели Поток. Међутим, она изричито тврди да поменута организација није секта и да је она сама православне вере.

¹⁶ „Секте - духовна дрога“, (2003). Доступно на: <http://www.nin.co.rs/2003-08/01/30200.html>. Приступљено: 17.07.2015.

¹⁷ „Све о секти Санатан“, (2003), Доступно на: <http://arhiva.kurir-info.rs/arhiva/2003/jun/03/V-03-03062003.shtml>. Приступљено: 17.07.2015.

У Блицу се наводи да после свега што се десило неко је деци у школи претио да ће бити отмица уколико не престану напади на секту. У својој изјави Букумировићева наводи да је она председник друштва за духовну науку „Санатан“. Има их осморо и баве се применом духовних принципа у свакодневном животу. Санатан је регистрован као удружење грађана 27.марта 2002.године, али Курир сазнаје да ова организација на нашим просторима делује неколико година пре тога и да има много већи број чланова.

Тадашњи министар за људска и мањинска права Србије и Црне Горе, Расим Љајић, посетио је Бели Поток где је разговарао са мештанима који су захтевали да се та групација исели из тог места. Љајић је истакао да је циљ посете да се саслуша и друга страна, будући да је већ разговарао са Драганом Букумировић.¹⁸

У издању „Санатан“ ревије наводи се да је организација пореклом из Индије. Основао је Ајант Балади Атавле 1990.године. Завршио је студије медицине, а потом се посветио истраживањима на пољу хипнотерапије. 1982.године основао је „Индијско Друштво за Клиничку Хипнозу и истраживање“. Са циљем ширења духовности 1990.године оснива „Санатан Баратија Санскрути Сансту“, а после великог раста организације мења назив 1999.године у „Санатан Санста“. Као главни циљ организације наводи се приближавање духовности радозналима и да саветује трагаоце за истином у обављању духовне праксе.

Ова секта је у Републици Србији била активна до 2004.године када је после инцидента паљења куће укинута. Међутим, сматра се да је она и данас присутна у Србији само као Удружење грађана- Друштво за духовну науку.

Савез за трансцеденталну медитацију

Оснивач овог покрета је Махариши Махеш Јоги, индијски хемичар и математичар. Прославио се рекламирајући своју технику ефикасног ослобађа од стреса. Његов неизбежан слоган гласи: „Да би се постигао успех на послу, у породици и љубави и да се организам ослободи стреса практикујте трансцеденталну медитацију“.¹⁹ У већини земаља, удружења Трансцеденталне медитације регистрована су као хумано-социјалне организације. Међутим, амерички суд је 1977.године донео одлуку по којој ТМ није социјално-хуманитарна организација, већ религијска.

¹⁸„Све о секти Санатан“, (2003), Доступно на: <http://arhiva.kurir-info.rs/arhiva/2003/jun/03/V-03-03062003.shtml>. Приступљено: 17.07.2015.

¹⁹ Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Ловци на душе: верске секте и покрети*, Жиг, Београд, 1997.стр.92.

ТМ је изузетно профитабилна јер се поред курсева бави и другим финансијским пословима попут продаје разних производа и препарата, издавање часописа као и поседовање компаније „Природни закон“. Занимљиво је да секта има и своју политичку партију под називом Партија природног закона, која заговара стварање светске владе као наднационалног тела, као и „паравојно тело - Комитет за непобедивост, при департману за Врхунске војне науке Махарашијевог ведског института“.²⁰

Техника ТМ се учи на курсевима који трају углавном четири дана. Након тога инсистира се на одржавању контакта. Постоји велики број учитеља - инструктора широм света, преко 10 000. Учитељ бира за сваког ученика мантру коју он понавља у себи најмање два пута дневно у трајању од 15 минута. Сваки полазник курса своје иницирање плаћа прво 35 долара до износа просечне месечне плате у САД. На електроенцефалограгу је утврђено да мозак у тренуцима медитације показује алфа активност, где се посебна мождана активност бележи у задњем делу лобање. Циљ је пре свега растакање граница свести и достизање чистог Битка који они називају „Јаство“ где услед такве активности они долазе до блаженства што је крајњи циљ. Описи тог стања које они називају блаженство дали су и други пре појаве Трансценденталне медитације. Будисти су тај осећај називали нирвана-празнина, зен будисти- минг-самоспознаја, средњовековни мистичари у хришћанству-праг свести.

Прво је у Југославији основано Друштво за примену ТМ-а 1972.године у Загребу. Међутим, ТМ 1993.године конституише Групу за притисак на владу у СРЈ чији је циљ био да окупи барем 350 сталних медитаната.

Да би повећали притисак на владу, под паролом да је потребно успостављање природног закона и владавине светске владе, овај савез организује скуп „Светског мира“ у Богутовачкој бањи. Ова група покушавала је утиче на промену свести и воље истакнутих политичких личности у СРЈ, како би се променила наводно њихова политика.

Јеховини сведоци

Оснивач секте је амерички бизнисмен и издавач новина Чарлс Тазе Расел. Средишња тачка њихвог веровања је хилијазам, односно веровање у скори долазак Христовог

²⁰ Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Верске секте: лексикон*, Народна књига-Алфа, 2002.стр.191.

земаљског царства. Расел је пророковао да ће Христос доћи 1914.године, пошто се то предвиђање није остварило, његов следбеник Радерфорд одредио је за тај догађај 1925.годину.

Након та два неуспела предвиђања датума, решили су да у будућности не одређују тачне датуме. Јеховине сведоке називају и „сектом секти“ и „сектом пар екселанс“ зато што у себи има највише елемената идеалног типа једне секте.

Основна њихова обележја су: одбацују догму о светој Тројици, одбацују све хришћанске симболе (крст, иконе, празновање недеље и свих празника), одбијају да учествују на изборима, одбијају служење војног рока, одбијају да поздраве заставу, одбијају трансфузију крви у лечењу. Хеберт Спенсер је извео истраживање међу Јеховиним сведоцима и закључио :„Њихови припадници најчешће пате од ендогених потешкоћа психолошке адаптације у друштву, односно показују једну психолошку амбивалентност, с обзиром на јавни живот, женидбу, религијске институције и државу“.²¹

Објављују своје публикације „Кула стражара“ и „Пробудите се“ све захваљујући раду чланова секте. Своје часописе деле бесплатно у оквиру активности врбовања нових чланова. У својим наступима су увек нападни и веома препознатљиви.

Постоји много случајева и у Републици Србији и у свету о трагичној смрти због одбијања трансфузије код Јеховиних сведока. Код нас су новине писале о случају из Зајечара који је довео до смрти пацијента који је одбио трансфузију У Аустралији су родитељи одбили да потпишу сагласност да њихова четвородогодишња ћерка која болује од леукемије прими крв. На крају, она је примила крв трансфузијом јер је суд тако наложио.

Јеховини сведоци одбијају да приме туђу крв јер се по њиховом схватању у крви налази душа човека. Њихови представници поднели су у Републици Србији захтев да се у некој већој здравственој установи инсталира опрема која је неопходна да се изврши бескрвна операција, међутим до тога још увек није дошло.

Ово је веома незгодна ситуација за лекаре широм света. Они са једне стране морају да поштују верска уверења својих пацијената и чланова њихових породица, а са друге стране морају да учине све што је потребно како би спасили пацијента. Законска

²¹ Милошевић, З.: *Верске секте и култови*, Бели анђео, Шабац, 1997.стр.58.

регулатива би могла више пажње да усмери и пропише правила која се односе на децу и на хитне случајеве.

У Москви је 2004.године забрањен рад „Религиозне општине Јеховиних сведока“.

Јавни правобранилац је захтевао забрану рада ове организације због ширења верске нетрпељивости, разарања породице, склоности и подстицања на самоубиство, неизвршавање законом прописаних грађанских обавеза, увлачења деце у рад религиозне организације, нарушавање права на приватност, пропаганда против служења војног рока, поштовања заставе и химне државе, као и друге оптужбе које су усвојене. Овакву политику су оштро осудиле САД због „наводног кршења права у области верских слобода и верске толеранције.“²²

Сатанина црква

Сатанина црква је прва сатанистичка црква у свету која је основана 1966.године у Калифорнији. Њен оснивач је Антон Шандор Ла Веј који је познат по својој изреци “Ако су све несреће у свету божја воља, онда је то доказ да је бог зао. Прави и истински бог је Сатана“.²³ Из тога се закључује да је Божја воља и убијање што је њему осигурало алиби за сва злодела у којима су укључени сатанисти.

У крушевачком предграђу пронађена је девојка којој су биле поломљене обе руке и ноге а стомак расечен. „Испоставило се да је реч о медицинској сестри која је са групом сатаниста и медицинских радника учествовала у трговини људским органима“²⁴ Она је решила да напусти секту али је то по процени сатаниста угрожавало њихову безбедност. Због страха никада није инсистирала на проналажењу очигледно познатих починитеља.

Што се тиче деловања на нашем простору, Шандор Ла Веј је средином осамдесетих година основао огранак своје организације у Сегедину под називом „Сотона“.

Мисија Сатанине цркве се проширила у тадашњој Југославији где настаје неколико огранака ове секте који су врло идентични. Најбројнији огранак је „Црна ружа“ која

²² Милошевић, З.: *Нова државна политика Русије и неких европских држава према верским сектама*, Оригиналн научни рад, Институт за политичке студије, Београд, стр.164. УДК: 32(470+571),32(44):2-79,32(450):2-79

²³ Луковић, З. : *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.192.

²⁴ Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Верске секте:лексикон*, Народна књига-Алфа, 2002.стр169.

окупља велики број следбеника, пре свега у Војводини, а који су распоређени у преко педесет различитих група. Из „Црне руже“ су настали „Лоша вера“, „Врата пакла“, „Црна шкорпија“, „Сатанини следбеници“ и „Сатанина браћа“.

Њихов поход на наше подручје праћен је пре свега продукцијом књига, филмова са елементима сатанизма, музичких касета. По трврђењу професора веронауке Велибора Џомића „њих директно финансира једна страна амбасада у Београду, а новац стиже из Америке, преко Немачке и Словеније“.²⁵

Свој врхунац доживели су када је формирана Сатанска црква за СФРЈ са седиштем у Осијеку. Вођа београдских сатаниста био је Ивица Чуљак и представљао се као „Сатан Панонски“. Када је избио рат на простору некадашње Југославије, он је учествовао као добровољац у масакрима које је починила хрватска војска над Србима.

Сатанистима се увек манипулише. Аутори наводе да не треба заборавити ко стоји иза њихове централе. У прилог томе говори да је у оквиру Сатанске цркве основан Сетов храм од стране пуковника војске САД Мишела Аквиноа у коме се практиковала египатска црна магија. Паул Валентин је 1985.године напустио Сатанску цркву и основао своју секту Велика светска црква Сатаниних ослободилаца. Издавање ових секти сматра се да није случајно, прва је била под контролом Министарства одбране САД, а друга ЦИА, јер је сатанизам експериментално ширен и његови ефекти испробавани на тлу Латинске Америке. Сматра се да су сатанисти деловали у оквиру специјалних јединица САД и под надзором ЦИА учествовали у масакрима цивилног становништва у Хондурасу, Никарагви и Гватемали. Када се то зна, сматра се да њихова улога није била безначајна за време рата у СФРЈ. Биљана Ђурђевић Стојковић сматра да су њихова седишта и базе увек била лоцирана у близини виталних војних објеката.

Црна ружа

У погледу ове организације јавности су доступни веома штури подаци. Сматра се да је на нашим просторима настала у Суботици под утицајем испоставе Лавејове цркве у Мађарској.

Њу је открио један новинар листа „Борба“, Бора Лазукић 1992.године када је запазио како се изводе сатанистички ритуали на гробљу. Групу је чинио велики број

²⁵ Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Верске секте: лексикон*, Народна књига-Алфа, 2002.стр171.

малолетника који су после конзумирања алкохола и дроге оргијали и вршили ритуал жртвовања. На тим сеансама под надзором вође чланови упадају у транс. Први коме се „посрећи“ и који се налази у потпуном трансу доводи се у центар пентаграма који је исцртан на гробу који тада замењује олтар. Тада му вођа секте одређује термин самоубиства.

Тај датум се уписује тетовирањем на његовој левој руци између кажипрста и палца. Уколико се лице тога дана налази у иностранству или на било који начин избегава да изврши самоубиство, секта проналази начин да дође до њега и шаље му писмо опомене у коме је нацртана црна ружа са датумом самоубиства.

Након тога уколико се особа поколеба да изврши суицид јављају се учесталије претње да ће они извршити оно што је Сотони обећано. На нашем простору се за ритуал жртвовања углавном узима нека животиња.

Чланови ове секте су често обележени тако што имају тетоважу са таквим знаком и заветовали су се да ће у смрт отићи на знак Црне руже. У нашим медијима самоубиства појединих младих људи довођена су у везу са Црном ружом јер је у њиховом окружењу проналажен знак црне руже на предметима и други сатанистички симболи.

Женски огранак ове секте делује под називом Црна шкорпија. Као што мушкарци практикују тетовирање ружа, тако оне тетовирају шкорпије. Девојке из ове секте су препознатљиве по свом облачењу у црно, носе обрнуте велике металне крстове око врата, а на одећу каче као брош знак шкорпије. Тетоважу црне шкорпије углавном тетовирају на левом рамену.

Ова секта се нашла на нашим просторима у жижи интересовања поводом два случаја у Војсци Југославије која су претходно детаљније анализирана.

Шри Чинмој

Реч је о секти која је добила свој назив по творцу Чинмој Кумај Гош који води медитације. Основа његовог учења је хиндуизам, односно да човек своју божанску природу открива путем медитације. На нашем простору позната је по организовању „Трке мира“ у Београду и спомен плочи коју су добили у најужем центру Београда, код Зоолошког врта, а на месту циља у Суботици је подигнут Споменик мира.

Чинмојев покрет стално покушава да прикрије своје циљеве. Како би успели у томе врбовање су углавном свели на предавања, медитације, спортске приредбе.

Чинмој је сматрао да је спорт средство за откључавање истинског потенцијала људског духа и осмислио је бројне спортске подухвате издржљивости.

Један од њих је трка самопревазилажења од приближно 5 000 километара, која се одржава сваке године у Њујорку. У периоду од 31. маја до 8. јуна 2013. године, у Београду је била приказана изложба справа којима је Шри Чинмој подизао велике терете. Мајка Тереза је њега чак подржала.

Сматра се да он веома лепо уме да говори о миру и хармонији и увек је спреман да одвоји одређену своту новца у хуманитарне сврхе. Међутим, никога не занима што је тај новац дошао од његових следбеника које је он претворио у робове. Целокупна слика се гледа само површно, а то омогућава овом вођи да уз помоћ саме фотографије са Мајка Терезом покрене лавину својих нових следбеника.

Сајентолози

Заступљени су у великом броју земаља и имају огроман број чланова. Једна су од најопаснијих групација новог времена. Оснивач сајентологије је Лафајет Рон Хабард. Он је био писац научне фантастике, али му је пријатељство са Кроулијем помогло да науку преобрати у религију и да формира Сајентолошку цркву 1954.године. Потенцијални чланови на самом почетку добијају бесплатан тест који служи за анализу личности. Потом се графички представе сви недостаци за које се тврди да се могу лако отклонити само ако се ради са искусним практичарем, што се наравно наплаћује. Полазници потписују и посебан уговор на самом почетку да неће одавати детаље програма. Цена почетног курса износи око 2000 долара, а комплетна обука иде и до 350 хиљада долара. Такође, нуди им се шанса да открију у себи бога по рецепту Хабарда што се наравно наплаћује. Хабард је тако успео да дође до новца и да оснује своју фирму. Увек је имао визију да је до милион долара најлакше доћи оснивањем нове религије. Број следбеника увек расте јер као мамац служе познате личности које су већ чланови као што су Том Круз или Џон Траволта.

Сајентолози воле да доспеју до привреде и политичког живота једне земље зато је у неким државама као у Немачкој званично забрањено да њихови чланови раде у државним службама.

У Републици Србији Сајентолози званично не делују по мишљењу једног дела аутора, али су регистровали своје робно-службене жигове код нашег Завода за интелектуалну својину, од којих два крста припадају Српској православној Цркви, а један је сличан ознаци чина генерал-мајора у Војсци Југославије. Српска Православна Црква их је тужила због таквог поступка где се после губитка спора њима губи траг.

Друга група аутора сматра да су они били присутни на нашим просторима и то потврђују „чињеницом да су 3.8.1996.године објавили свој програм као подлистак у недељнику „Време“ и да је пуштена у продају њихова књига „Дијанетика“.²⁶

Такође, неки наводе да је назамисливо постојање оволике корупције у Републици Србији без Сајентолога.Деловање Сајентолога је деструктивно по једно друштво јер они одмах у новој средини почињу да граде свој посебан систем и да исисавају средства из система који их је прихватио.

Са друге стране они имају велики број следбеника у чему им помажу јавне личности које су планетарно познате, како би привукле велики број чланова. У својим јавним наступима они посебно истичу да им је Сајентологија пуно помогла и имала пресудан утицај на њихов живот и каријеру. Тада не чуди зашто је велики број људи спреман да плати високу цену њихових курсева.

Бела гностичка црква-ЕГА

Формирана је 60-их година од стране Чарлса Бернера у Чикагу као покушај спајања хришћанске мисли са црном магијом. Овај огранак је код нас формирао Живорад Михаиловић Славински 1978.године прво у Копру па се касније преселио у Београд.

Он је инициран у Америци у секту Ред мистичне руже која је настала из Реда источног храма. Славински код нас носи и назив Бели маг, а Бела гностичка црква делује и под називом Ескалибур која је такође и назив једне од књига коју је написао Славински. ЕГА се бави психометодама и медитацијом уз три основна ритуала: ритуал истине, ритуал препорођења и ритуал освећивања „светим духом“.

Ритуал истине у курсу интензивног просветљења изводи се тако што један пар медитира и затим гласно саопштава своје визије и искуства.Циљ је доћи до истине постављањем оних питања која углавном немају одговор. На тај начин ум се чисти и

²⁶ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети?* , Београф, Нова Пазова, 2005.стр.119.

ослобађа свих стега. На вишем нивоу чланови секте заправо имитирају ритуале Реда источног храма, облачећи се у дуге беле хаљине и тежећи да се, „према рецептури у Кроулијевој „Књизи закона“, сједине са наводном космичком интелигенцијом и Кроулијевим Анђелом- Демоном, по имену Ајваз.“²⁷

За потребе овог рада обавила сам интервју са кућним пријатељем који је некада редовно посећивао „Интензиве“ и који пориче да је реч о било каквој секти, већ је то метода која је потребна сваком човеку да се „духовно прочисти и сазна истину“. У прилогу се налази интервју.

Божја деца

Ова секта је основана 1968.године у Америци. Њен оснивач Давид Мозис Берг, познатији као Мо, прогласио се пророком Апокалипсе. Током седамдесетих година ова секта је у многим земљама забрањена јер крши законе држава тако што угрожава верска права и слободе и бави се проституцијом. Берг је знао да каже: „То није класична проституција, то је проституција за Исуса. Ми умилошћујемо драгог Бога, дајући себе другом, дајући другом шансу кроз секс да воли.“²⁸

У нашој земљи активност ове секте је први пут забележена 1984.године. Брачни пар из САД у функцији мисионара Божје деце се прво састао са једним чланом америчке амбасаде у Београду. Након тога покушали су да врбују и румунске и албанске избеглице који су били смештени у кампу на Кошутњаку. Такав рад није дао резултате, те су опет дошли 1992.године и успели су да заврбују четири девојке из Београда и да их одведу у Мађарску где им је обећавано да ће путовати по свету и напредовати кроз више курсеве.

Харе Кришна

Ова секта основана је 1966.године под називом Покрет за међународну свесност Кришне. Основао ју је Индијац у Америци и данас има више милиона следбеника у целом свету. На нашим некадашњим просторима секта је прво основана у Загребу, а потом је од 1985.године то седиште премештено у Београд. Према учењу ове секте савршенство људског живота се достиже исцрпним знањем о духу и материји и применом мистичних моћи. Ова секта сматра да се медитирањем могу потиснути све

²⁷ Ђурђевић- Стојковић, Б.: *Верске секте: лексикон*, Народна књига-Алфа, Београд, 2002. стр. 48.

²⁸ Ђурђевић- Стојковић, Б.: *Верске секте: лексикон*, Народна књига-Алфа, Београд, 2002. стр. 60.

материјалне жеље, а уколико је човек ослобођен од таквих жеља његова душа може да се сједини са Узвишеним. Како би остварили тај циљ секта је увела посебне прописе који се односе на чланове : они су вегетеријанци и не смеју јести месо, конзумирање алкохола и дувана је строго забрањено, забрањено је гледање телевизије, слушање радија, забрањено је претерано учествовање у световном животу, полни односи дозвољени су искључиво у браку. Поред тога што се одричу насиља, одричу се и материјалних ствари, неретко у корист секте.

Једном годишње приређују велики концерт музике и плеса из Индије на којем приказују филмове који пропагирају доктрину секте, а сам догађај увек завршавају понављањем мантре Харе Кришна до бесвести. Ова метода понављања мантре којом се упознају други светови, може бити веома опасна за неуге практиканте. Карл Г. Јунг је сматрао да западни човек и није у могућности да прихвати индијска верска учења и да остане нормалан. Он сматра да таква учења нису у складу са човековим слојевима личности. Бивши чланови Харе Кришна говоре да и данас иако већ годинама не медитирају и не мантрају уколико чују музику секте доживљавају хистеријичне нападе.

Као што се може видети поједине секте, поготово оне са истока верују у реинкарнацију коју не заговара православље. За њих је овај материјални живот само једна школа док се у потпуности „не ослободе неприродних жеља за влашћу, разним ужицима, богатством и осталим навикама које су везане за материјални свет.“²⁹ Зато душа не умире већ лута после смрти, тражећи нову димензију у циљу прочишћења. Код сатанистичких секти, реинкарнација се и не помиње јер је основни циљ другачији.

²⁹ Бенедикт, Б.: *Паралелни свет, фантазија или стварност*, Сложна браћа, Београд, 2001.стр.137.

5.ДЕСТРУКТИВНОСТ СЕКТИ

Секте имају дубоко деструктивно значење и улогу када је у питању традиционална црква, држава, култура тј.систем вредности.

Проблем секти разматран је на индивидуалном нивоу и представљао је проблем појединца и његове породице. Иако су званичне цркве и поједини научници који су изучавали проблематику секти, указивали на опасност од њих, друштво се није осећало претерано угроженим. Постојали су подаци и сазнања да поједине секте делују деструктивно, да искоришћавају своје вернике, али то није узимано као озбиљан безбедносни проблем. Међутим, став друштва се мења тек после неколико трагичних догађаја које су извршили припадници секти попут Храма народа, Аум Шинрикјо и сличне. Због таквих дешавања у многим земљама су основане парламентарне комисије, које су имале посебан задатак да детаљно проуче делатности секти и да поднесу предлоге како да се ефикасно реши то питање.

Комисије су биле састављене од истакнутих научника из различитих области – социологије, психологије, права, психијатрије, безбедности. Њихови налази се сматрају првим делима која безбедносно обрађују ову материју. У њиховим извештајима називу се дефиниције деструктивних секти које би се, због својих карактеристика могле назвати и безбедносним зато што разматрају деструктивни и угрожавајући утицај секти како на појединца, породицу, државу, тако и на друштво у целини.

Један такав пример је дефиниција коју је користила Парламентарна комисија француске Националне скупштине. Секте су дефинисане као „Групе које се могу препознати по својој манипулацији усмереној ка психолошкој дестабилизацији својих следбеника, с циљем да се од њих извуче потпуна потчињеност, смањење критичког духа, прекид са општеусвојеним препорукама (етичким, грађанским, општеобразовним) и које са собом повлаче опасност за индивидуалне слободе, здравље, образовање, демократске институције. Те групе користе филозофске, религиозне и терапеутске маске да би сакриле циљ добијања власти, утицаја и стицања следбеника.“³⁰

Међутим, не може се свака необична група окарактерисати као деструктивна јер то води у нетолеранцију и дискриминацију. Поред тога, новије секте су неупадљиве и

³⁰ Француски парламент о сектама, Београдски дијалог, Православна мисионарска школа при храму светог Александра Невског, Београд, број 1/ 97, стр.13.

вешто се прилагођавају правилима понашања једног друштва, те није једноставно оценити да ли су деструктивне или не. Неопходно је имати поуздане информације о једној групи, њеном учењу, а затим да се подвргне критеријумима за утврђивање деструктивности.

Жан Вернет даје пет критеријума на основу којих можемо одредити да ли је нека необична и непозната група опасна. Ти критеријуми су:

- ❖ Моћ - у чијим се рукама она заиста налази.
- ❖ Вођа - да ли је аутократски или поштује свачију личност.
- ❖ Унутрашња структура - до које мере су слободе ограничене, каква су им правила образовања, живота у заједници, брачног живота и породичног живота.
- ❖ Финансије - какво им је порекло, како се користе и ко их контролише.
- ❖ Живот верника - на који начин се придобијају нови верници, у којој мери су уклопљени у друштво и заштићени, какво им је професионално образовање.³¹

На основу дате поделе може се закључити да ако у одређеној групи вођа има сву моћ, ако он поседује сво знање док сви други морају да се доказују, ако окреће чланове против својих породица, ако на перфидан начин пљачка чланове, а новац користи за сопствене потребе, ако врбује на превару и код заврбованих користи високоманипулативне технике за контролисање њиховог ума, ако прети члановима и изазива код њих осећај отуђености од окружења итд., сасвим сигурно је реч о групи која деструктивно делује.

5.1. Карактеристике деструктивних секти и њихове доктрине

- ❖ Недостатак традиције - реч је пре свега о младим заједницама које су у развоју. Већина њих није старија од сто година, што ће се видети у раду у одељку који ће посебно обрадити поједине секте. Управо због таквог кратког постојања многе секте своје корене траже у прошлости. (Масони и Розенкројцери тврде да порекло воде од католичког религиозног реда Темплара основаног 1118. године након Првог крсташког рата, а распуштеног 1314. године папином булом).
- ❖ Мали број верника - Релативно велике секте као што су Јеховини сведоци, Харе-Кришна, Унификациона црква, имају до десетак милиона верника у целом свету.

³¹ Вернет, Ж. : *Секте*, Плато, Земун, 1997. стр.94.

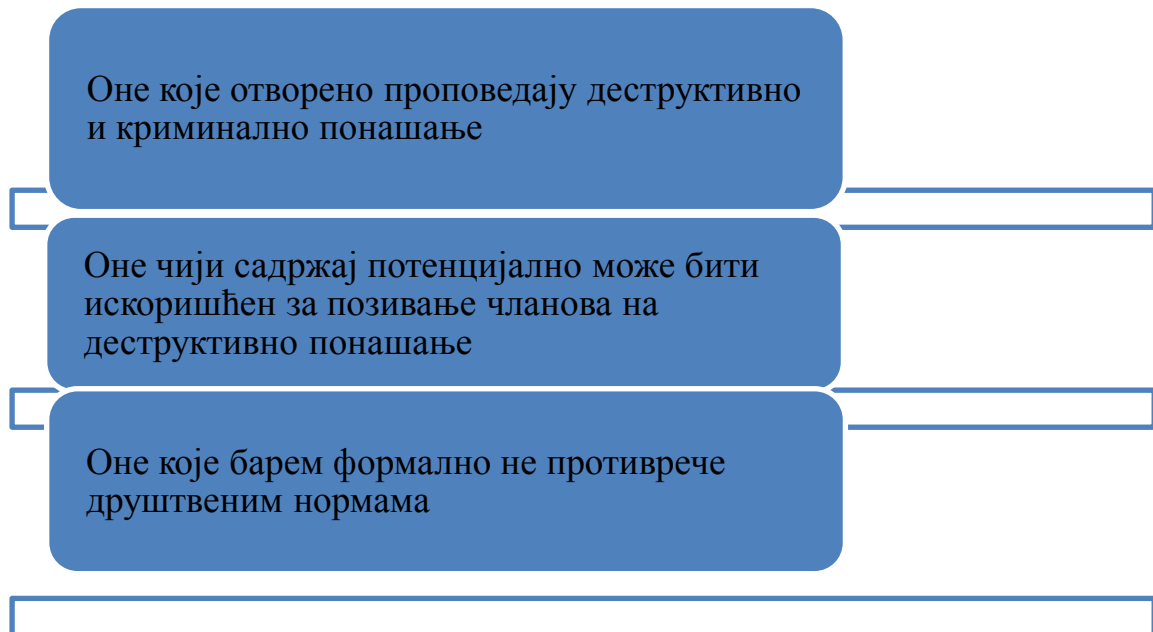
Секте средње величине обично имају до стотинак хиљада верника, а мање секте од неколико хиљада до неколико стотина верника.

- ❖ Интернационалност - Готово ниједна секта своје постојање не може везати за неки народ или народност и због тога већина њих пропагира да су универзалне религије, религије света, свих раса и нација.
- ❖ Недоследност - Секте су склоне честим променама, како у сфери организације тако и у сфери доктрине. Појављују се под разним именима, у разним формама и видовима.
- ❖ Однос према друштву - све секте су мање више затворене према друштвеном окружењу у коме се налазе и углавном имају крајње негативан став према друштвеној заједници. (Унификациона црква сматра да данашњим друштвом влада сатана и да је Мунов задатак да сатану са својим верницима протера са Земље).
- ❖ Специфична организација, правила понашања и контрола - у цркви постоји строго постављена граница између свештенства, које је школовано и које живи по посебним правилима и нормама и осталих верника који нису строго везани правилима вере и немају никакву одговорност, сем моралне, за своје поступке. Код верских заједница типа секте углавном не постоје разлике између свештенства и верника. Свештеници најчешће нису школовани, већ их постављају вође секти на основу залагања. За све припаднике секте важе иста ригорозна правила, најчешће у вези са исхраном, облачењем, понашањем, сексуалним животом, залагањем на развоју заједнице кроз донације и поклоне секти, апсолутним поштовањем ауторитета и слично.
- ❖ Начин приступа верској заједници - У верским заједницама типа цркве, вера се преноси наслеђивањем, од родитеља. Не постоје посебни услови за ускраћивање приступа вери. Код секти вера се не наслеђује већ се члан заједнице постаје на основу уговора између будућег верника који изражава жељу да буде примљен у

секту и верске заједнице која тај захтев прихвата или одбија. Многе секте имају и посебне услове које заинтересовано лице мора да испуни (да је пунолетно, да се одкрекне имовине, породице, да тражи отпуст из претходне вере, да да одређен прилог, положи жртву и сл.)

- ❖ Доктрина коју проповедају – доктрином секте подразумева се уређен скуп одређених теолошких идеја, најчешће догматског карактера око које се окупљају чланови секте. Доктрина секте је веома битна јер представља основу за настанак секте.

Доктрине деструктивних секти са безбедносног становишта могу да се поделе на³²

Извор: аутор

Деструктивне доктрине отворено позивају на кршење друштвених норми, на убиства, самоубиства и слично. У ту групу најпре можемо убројати сатанистичке и многе гностичке секте. То су секте које славе различите видове изопачености попут убиства, силовања, насиља. Њихови чланови се често јављају као извршиоци многобројних кривичних дела.

³² Стајић, Јб. : *Основи система безбедности*, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010, стр.170.

Потенцијално деструктивне доктрине могу у одређеном тренутку да се искористе како би се припадници навели на неко деструктивно понашање. Ту убрајамо оне доктрине које предвиђају скору пропаст света. Такве секте не проповедају отворено деструктивност али врше своје припремне радње како би спремни дочекали датум који је по њиховом виђењу означен као пропаст света. Од припадника се онда захтева да се ослободе своје имовине у корист секте или да изврше самоубиство које се најчешће врши масовно. У такве секте спадају Унификациона црква, Храм народа, Сунчев храм и друге.

Доктрине које барем формално не противрече друштвеним нормама су настале због погрешног тумачења неких чињеница било да су оне научне, психолошке, религиозне. Са једне стране, пропагирају позитивне вредности као што су : љубав, повећање психичке способности, здрав живот, ослобађање од стреса и слично. Са друге стране оне служе као мамац за врбовање нових чланова и за њихово искоришћавање кроз вршење илегалних послова попут шверца, проституције и других малверзација. У те секте убрајамо Сајентологе, Трансценденталну медитацију, Езотерију, Регресотерапију и друге.

Доктрине секти могу садржати и политичке елементе које су са безбедносног аспекта веома опасне јер у себи крију опасност од угрожавања политичког система државе, вршења кривичних дела тероризма и слично. У раду ће бити детаљно објашњено кроз пример секте Аум Шинрикјо, деловање њене доктрине која је била испољена у виду тероризма.

5.2. Опасност за појединца, породицу и државу

Опасност од деловања секти може да се сагледа тројако као опасност која је усмерена према појединцу, породици, друштву-држави.

Опасност за појединца

Опасност за појединца зависи од тога у којој се секти он налази и који су програми секте. Међутим, таква особа је свакако, напустивши своју породицу и традицију, усвојила нове моделе и вредности које јој пружа заједница у којој се налази тј. остали чланови секте. Он у секти напредује и усваја постепено верска учења и програме које покушава да пренесе на друге у покушају да их врбује. Као што је напоменуто, то су

углавном људи из непосредне околине (породица, пријатељи, колеге), који могу да му се исмевају због тога. Он тада наилази на неразумевање, уместо да њиме буду фасцинирани јер је он тај који „зна истину“ и жели другима да помогне. Тада код појединца могу настати фрустрације, које су после неког времена примећене од стране старешине који онда врши додатни притисак. На тај начин многи чланови секти су изгубили своје душевно здравље.

Неке секте имају чак и упозорења да одређене програме и технике не могу да прате особе које имају неко душевно обољење. Да ли то значи да пре процеса иницијације свако треба донети свој здравствени картон, тј.наказ од психијатра? За разлику од секти, Црква не прави такву дискриминацију и у своје окриље прима све вернике.

Увиђамо да се деструктивност код појединца може испољити кроз губитак душевног здравља, а такво стање потом појединце води у деструкцију и према себи и према другима. Они тада постају робови, нема извршиоци воље својих надређених што их може коштати живота.

Опасност за породицу

Свака секта у свом програму деловања има посебан део који је усмерен на све делатности које се изводе према породици у процесу врбовања кандидата. Сматра се да ако буде надвладана кључна препрека, а то је породица и ако се кандидат приволи секти, онда је циљ постигнут. Остатак породице тада бива демонизован услед дејства програма који снажно делују на личност кандидата и одбацивање претходних вредности.

Новопридошлом члану се тада објашњава да уколико није у стању да убеди још неког члана своје породице да приступи секти, онда читаву породицу треба игнорисати. Кандидат углавном покушава да испуни захтеве секте и да придобије своју породицу за потребе секте, а уколико у томе не успе често долази до физичког обрачуна са укућанима који не могу да се помире са новим учењима и изолацијом свог најближег.

Породица се сусреће са својим чланом за кога тврде да то више није иста личност. Примећују промене у гласу, ставу, манирима. Као најчешће, родитељи наводе да је њихово дете изгубило језичко богатство и да више не уме да се изражава. Неки чак уочавају и зомби понашање и регресију на инфантилни ниво психичке зрелости који је повезан са тиме да се вођа секте посматра као велики отац.

Технике врбовања којима се служе секте познате су и под називом „техника кувања жабе“. Уколико се жаба стави одмах у врелу воду она ће искочити. Међутим, ако се стави у воду која је собне температуре па се постепено загрева она неће искочити из посуде. Биће скувана, а да и не схвати шта се десило. Сличан је процес и са људима који су врбовани од стране искусних манипулатора и познаваоца менталних техника. Ко не жели да доживи судбину „скуване жабе“ мора да се клони оних људи који га одмах заволе, који увек имају решење за његове проблеме, који нуде бесплатне ручкове, курсеве, а поготово оних који намерно желе да изазову осећај кривице код потенцијалног кандидата.

Опасност од секте за друштво-државу

Срби имају своју аутокефалну православну Цркву. Она је сачувала историју, језик, писмо, народно сећање, фрескосликарство, празнике, обичаје односно идентитет једног народа. Сматра се да је веома снажна кампања неке верске деноминације уколико успе да провери једног Србина, православног верника који се одриче тада своје традиције. У зависности од тога колико су јаки програми и кампања, толико је после лакше манипулисати таквим појединцем.

Секте несумњиво познају до детаља статус својих чланова а поред тога и његово радно место, професију, фирму. Пошто се припадник секте налази у „демонском окружењу“, он разумевање налази у секти са којом дели своје пословне проблеме. Теме могу бити тривијалне, али теме се могу односити и на кадровску политику, посете делегација, пословне планове, све зависи од тога где појединац ради.

Све то нас наводи да се запитамо шта све може знати и шта све може открити секти, један члан који је запослен у некој стратешкој фирми, инситутицији од посебног интереса, Војсци, неком министарству итд.

На првом месту као мете за врбовање налазе се младе особе које су у процесу формирања личности. Они су тада природно радознали, а те празнине је потребно испунити одређеним садржајем, што припадници секти изузетно користе. Такође, они тада још увек нису довољно развили заштитне механизме од манипулације. На другом месту су старе особе јер припадници секти од њих могу извући одређене имовинске и материјалне користи. Чести су случајеви да се чланови секте појаве баш код неког богатог пара који живе сами и теже да они помисле како врше и те како добра дела.

Долазе девојке које чисте кућу, кувају, медицинске сестре које се брину о старима, а након одређеног времена када се оствари контакт и поверење, долази човек са уговором о доживотном издржавању, а стан остаје организацији. Штампа је писала о необичном догађају када је „Драган Кнежевић срушио кућу своје тетке да је не би наследили Јеховини сведоци, који су пре тога од исте особе већ наследили један стан у Београду“.

33

Секте су непријатељски оријентисане према демократији. Њихов циљ је да се укине држава и да се замени божјим царством. Поједини аутори указују на паралелу између тоталитарних режима и тоталитарних секти. Фридрих Грос наводи „у сектама постоји, као и у нацизму, тотална контрола мисли, осећања, понашања, чак и информација. Користе се разрађене перфидне психолошке методе“.³⁴

„Секте не теже тек тако и брзо да остваре свој профит већ да инвестирају средства, повећавају свој утицај и преузму власт. Зато секте теже да врбују лидере, да искористе све слабости у младим демократским земљама како би се у њима учврстиле и наметнуле своје вредности.“³⁵

5.3.Деструкција психе и процес депрограмирања

Технике „испирања мозга“³⁶ које примењују секте су познате и коришћене и током Другог светског рата у концентрационим логорима као и над ратним заробљеницима у Азији. Те технике нису нове и непознате, неке од њих се иначе користе у процесу васпитавања, усвајања друштвено пожељног понашања с тим што су оне за потребе секте прилагођене потпуно другој примени. Циљ ових техника је да се припадници доведу у једно посебно психичко и емоционално стање где постају неми извршиоци који се беспоговорно покоравашу свом ауторитету.

³³ Лазић, Р.: *Безбедносни аспекти деловања верских секти у Републици Србији*, Магистарска теза, Факултет безбедности, Београд, 2012. стр.110.

³⁴ Стајић, Љ.: *Основи система безбедности*, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010, стр.178.

³⁵ Ђорђевић, М.: *Едукација- услов за успешно предупређивање деловања верских секти*, Београдски дијалог, број 1, 1997.стр.27.

³⁶ Овај појам *hsi nao* превео као испирање мозга у жељи да објасни зашто су у Корејском рату заробљени американци признавали и измишљене злочине.

Сигмунд Фројд, творац психоанализе сматра да је „човекова душа сложена, вишеслојна, тамна загонетка коју треба решити.“³⁷ Иако се тек испод видљиве површине налази смисао, вође секти успевају да својим програмима утичу на појединце које тада враћају на инфантилни ниво, чиме је манипулација олакшана

Код секти испирање мозга функционише по принципу да су чланови изложени монотонији свакодневице која се своди на мноштво истих обавеза, лоша исхрана, ускраћивање сна. Код таквих људи долази до сужавања свести па су веома погодни да им се наметну нови планирани садржаји. То је могуће јер је њихов ум изолован од света информација па прихвата све што му се понуди.

Оваква појава се објашњава експериментом који се зове „синдром кинеске собе“. Људима који су били заточени у тамницама пуштани су реченице на њима непознатом језику, у овом случају кинеском. По изласку из изолације човек је могао да понови све садржаје које је чуо иако их не разуме. То се објашњава тиме да је његов мозак био „гладан“ информација и упијао је све што му се нуди.

Када се искључе чула односно сензорна депривација, смањује се доток информација и мозак се налази у неком виду црне коморе, те је захвалан за сваку информацију и подстицај споља, односно погодан је за индоктринацију. Опасне групе иду и даље па своје чланове стално излажу критици како нису довољно добри, не раде онолико колико треба, а без мукотрпног рада нема ни спасења, па је чланство у таквим групама константно под стресом.

Милорад Јанковић сматра да следеће особине карактеришу процес испирања мозга:³⁸

- ❖ Формирање свести да је успостављена контрола (тј. препознавање и признавање моћи која је жртву манипулисања довела у стање у којем се налази).
- ❖ Успостављање свести о комплетној зависности од система контроле (контролисана особа присиљава се да прихвати као чињеницу да су нпр. храна, пиће, средства за хигијену и сл. награда за промену њеног понашања).

³⁷ Фројд, С.: *Страх и анксиозност*, Ризница, Београд, 2011. стр.6.

³⁸ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети?*, Београф, Нова Пазова, 2005. стр.21.

- ❖ Сламање претходно стеченог начина понашања праћено је унутрашњим конфликтом (као последица свести о контроли зависности, долази до дубоких емотивних промена, па чак и психичких ломова).
- ❖ Нуђење прихватљивог решења проблема као први корак у смањењу унутрашњег конфликта (тј. ствара се илузија ослобађања од унутрашњег сукоба, а губи се способност за критичко преиспитивање ставова).
- ❖ Реинтеграција вредности и поистовећивање са системом контроле као завршна фаза промене понашања (тј. прихвата се потпуно нови систем вредности).

Када жртве напусте групу, уколико успеју у томе, сусрећу се са низом проблема који су познати као „синдром 3Д.“³⁹ Како би се вратиле у пређашње или нулто стање жртвама је потребна стручна помоћ. У тежим случајевима потребно је извршити депрограмирање које је најбоље уз подршку породице која је веома значајна.

Депрограмирање представља процес лечења жртве који се састоји од опоравка и излечења. У фази опоравка се ради са жртвом како би се она довела у стање пре него што је заврбована, а током излечења се успоставља здравље жртве која је била злостављана. Пошто су деструктивне секте и култови одлично упознати са депрограмирањем они од својих чланова захтевају да се одрупу таквом процесу, (бежањем од разговора, самоповређивањем итд.), јер они уколико процес депрограмирања успе могу изгубити послушног роба.

У неким сектама вође чак наређују члановима да изврше самоубиство уколико не умеју на други начин да се одрупу депрограмирању.

Када изађу из једне тако херметички затворене групе, појединци морају опет да се привикавају на свакодневни живот и да стабилишу своје здравствено стање. Треба им пружити максималну подршку и имати разумевања током ресоцијализације и реинтеграције у породични и друштвени живот. Од великог значаја је саветодавни рад психолога са жртвама као и разговори са онима који су раније напустили такве групе и после уложеног напора успели да се врате и уклопе у свакодневни живот.

³⁹ decession- превара, dependency-зависност, dread-страх, ужас.

Они који се баве депрограмирањем делују у оквиру појединих антикултних удружења. Наводе да је доста лако спасити људе који су заведени у сатанизам све док не почну да се баве црномагијским активностима које прати узимање наркотика. Сматра се да је њих теже спасити и лечити али није немогуће. Уколико код таквих жртава постоје одређене везе са породицом лечење је извесно, уколико су све емотивне везе са породицом прекинуте тешко да ће депрограмер прихватити такав случај јер је породица веома битан фактор у процесу излечења.

Бивши чланови секти сведоче како су много патили због свега што им се дешавало у групи. „Услед сталног застрашивања имали су често знојења, лупања срца, несанице, страх од губитка контроле, вртоглавице, зујање у ушима, дрхтавице, грчења, промене типа топло-хладно и појаве панике због могућности лудила и смрти“.⁴⁰ То је сматра се узрок зашто долази до губитка циклуса код жена, док мушкарцима слаби спермограм док су у групи. Чланове у оваквим групама углавном плаше да никада неће бити срећни уколико напусте групу и да могу полудети ако не наставе са свакодневним ритуалима који су научени у групи.

Постоје и групе које практикују да се стрес код појединаца складишти попут неке унутрашње бомбе која ће накнадно експлодирати. Услед нагомилавања стреса код оваквих људи често долази до тешких психичких поремећаја. Потребно је фокусирати се на проблем и помоћи им да полако избацују такве садржаје из себе и да вођа и група више немају моћ над њим и да је све то прошлост.

Многи психолози сматрају да иако је програм изузетан, он не може у потпуности да окупира личност.

То може уочити на неким члановима секти код којих се после неког времена јавила одређена сумња и побуна. То се углавном деси када се јаве неке неизбрисиве успомене, догађаји који појединцу много значе, те се може отворити неко ново поље интересовања тј. оно поље које је закопано у себи због дејства програма које секта интензивно спроводи, а који је пре свега и осмишљен као прекид са прошлости. Тада кандидат почиње да се пита ко је он, ко су ти људи, зашто се он налази ту итд. У извесном броју случајева, припадник изражава жељу да се одвоји од секте.

⁴⁰ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети?*, Београф, Нова Пазова, 2005.стр.33.

Таква особа у том тренутку води изузетну борбу са собом самим јер са једне стране сматра да је издао свог вођу и групу, а са друге стране га вуче мисао да он ту заиста не припада. У таквим ситуацијама остали чланови секте су енергични и вербално и физички. Прете му, понижавају га, а истовремено му обећавају да ће му све бити опроштено ако се врати. Неретко, таква растрзана стања, доводе чланове до неуроza, различитих облика психопатолошког реаговања, па и тешких облика душевних обољења која могу довести до аутоагресије и извршења самоубиства. „Најчешће се испољавају четири врсте неуроza: фобије, анксиозна неуроza, опсесивно-компулсивна неуроza, хистерија.“⁴¹ Непосредни узрок свих неуроza је анксиозност, односно снажна узнемиреност и стрепња.

Од 1997.године када је одржан Светски конгрес о рехабилитацији у Београду где су се посебно разматрале жртве деструктивних секти, до априла 1998. године, велики број стручњака разних професија се укључивао у борбу против секти. Све те борце је предводио Београдски дијалог основан у Православној мисионарској школи при храму Светог Александра Невског у Београду као и Институту за ментално здравље Војномедицинске академије. Међутим, председник Савеза за трансценденталну медитацију реаговао је на напис који је објављен у Београдском дијалогу о ТМ као секти. Резултат жалби је гашење часописа, док је Институт за ментално здравље ВМА преформиран у одељење за ментално здравље. Такође, поништена је и наредба начелника Генералштаба ВЈ која је упућивала на активно праћење рада секти.

⁴¹ Рот, Н., Радоњић, С.: *Психологија*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2002., стр.255.

6. СЕКТЕ КАО БЕЗБЕДНОСНИ ПРОБЛЕМ

Од деведесетих година XX века појавили су се бројни захтеви да се друштво заштити од деструктивног деловања верских секти. Многе европске државе предузеле су мере којима би се регулисао начин рада, организација и финансирање верских секти, а појединим сектама за које се сматра да могу бити опасне по друштво, забрањује се рад.

„Суштина безбедности је: стање заштићености личности, друштва, државе, стање заштићености животних интереса, стање заштићености националних интереса, показатељ о стању система у односу на неповољна дејства.“⁴²

Међу првим државама које су се активирале на том подручју била је Француска, која је 2001. године донела Закон о контроли религиозних група. Према том закону држава може забранити све секте које користе у свом раду „ментално шиканирање“ и „испирање мозга“, које свесно или несвесно утиче на живот, физичку или психичку целовитост човека, излажу га опасностима, нападају његову слободу и достојанство, а нарочито ако је реч о малолетним лицима.

У Италији је у оквиру Министарства унутрашњих послова формирано одељење које прати рад окултних религиозних група. У Аустрији религиозне организације морају да поднесу захтев за правно признавање Федералном министарству образовања и културе. Слична иницијатива покренута је и у Швајцарској, док је у Немачкој забрањен рад сатанистичким сектама, али и Сајентолошкој цркви. Такође, у Аустрији постоји и државни надзор секти који спроводи Савезна станица за питања секти. Рестриктивна пракса која постоји код појединих држава у погледу надзора изазивала је и критику.

Европски парламент је 1996. године донео Резолуцију Европског парламента о култовима у којој се наводи да одређене секте, које делују на територији читаве Европске уније, константно нарушавају људска права и чине кривична дела, па се, између осталог, чланице позивају да не додељују аутоматски статус верских заједница, као и на појачање размене информација.

За секте се везују бројне криминалне и патолошке појаве. Са аспекта социјалне патологије секте саме по себи можемо дефинисати као социопатолошку појаву, јер је

⁴² Гађинових, Р.: *Безбедност као научна дисциплина*, Часопис Министарства унутрашњих послова Републике Србије- Безбедност, Београд, 1-2/2008, стр.8.

једна од њихових основних карактеристика да представљају затворену групу, отуђену и негативно настројену према друштву. Осим тога, оне могу бити иницијатор других социопатолошких појава.

Утичу на дезинтеграцију породица, насиље у породици, наркоманију, проституцију, просјачење, вандализам, извршење самоубиства и бројне друге појаве.

Постојање и рад многих секти уско је повезано са криминалитетом. Као извршиоци кривичних дела могу се појавити вође секти, припадници на највишим хијерархијским положајима и обични следбеници. Објекти напада могу бити грађани као појединци, или друштво у целини. Док сатанистичке секте отворено позивају своје следбенике на вршење најтежих кривичних дела, гностичке се труде да своје активности сакрију од јавности. Оснивач и вођа Унификационе цркве Сан-Мјанг Мун је у САД 1982. године оптужен за пореску превару и осуђен на 18 месеци затвора, што није смањило број његових присталица.

6.1.Секте и тероризам

Опасност од терористичких акција које би извели припадници секти је дуго времена занемаривана. Многи аутори указивали су на одређене чињенице које су изведене из карактеристика секти али ни оне нису схватане озбиљно. Указивали су да поједине секте су финансијски веома богате и стабилне, да им није проблем да набаве оружје које могу искористити за своје политичке аспирације. Неке секте имају изузетно бруталне методе рада и међу својим припадницима имају чланове са психопатолошком структуром личности којој не представља проблем да изврши било који злочин. Све то је одбацивано, а као аргумент навођено је да не постоје довољно конкретне чињенице и докази који би оправдали ту теорију и да је све то само производ маште истраживача него сама чињеница. То је био и разлог зашто су органи безбедности занемаривали ову материју и нису предузимали конкретне мере и активности.

Време је показало да није реч само о апстракцији када се 1994.године десио први терористички напад секте Аум Шинрикјо - Врховна истина. Настала је као „мешавина будизма, Нострадамусових апокалиптичних пророчанстава и култа личности њеног вође и оснивача Шоко Асахаре“⁴³ у јапанском граду Мацамото.

⁴³ Симеуновић, Д.: *Тероризам, општи део*, Правни факултет, Београд, 2009.стр.235.

Том приликом погинуло је осморо људи а око двеста отровано гасом. Ова секта покушавала је да дође до бојних отрова у већој количини која би била довољна за смрт великог броја људи. Полиција је и пронашла велику количину сарина⁴⁴ током претреса главног седишта секте.

Органи безбедности нису били спремни и до опсежне акције полиције је дошло 1995.године када је ова секта поставила 34 контејнера отровног гаса сарина у токијском метроу. Након тога секта је од стране полицијских снага уништена али је после неког времена успела да се обнови са новим вођом секте.

То је показало да су овакве заједнице способне да зарад остварења својих циљева користе и терористичке акције. Због тога је неопходно проучавати доктрине секти, како би се утврдило постојање и карактер њихових политичких циљева, који може иницирати терористичке нападе. Наравно треба навести да нису све секте насилне. И оне које користе насиље, оно мора имати сва својства тероризма да би се тако могло одредити.

После тог догађаја пронађене су лабораторије и хемијска и биолошка средства, довољна да се уништи најмање милион људи као и обogaћени уранијум, али и имовина која је вредна преко двадесет милиона долара.

Суђење Асахари је трајало тринаест година након чега је проглашен кривим за напад гасом сарином на путнике токијске подземне железнице, као и за напад у граду Мацамото. Његов циљ је био да изазове потпуни хаос који би довео до обарања јапанске владе и освајања власти, прво у Јапану а потом у целом свету. Чврсто је веровао да свет треба да се прочисти и да у њему могу остати само чланови његове секте.

Иако је Асахара оптуживао САД за будући Армагедон то му није сметало да развије трговину оружја управо са њима. У његовим приватним фабрикама произвођила се и руска аутоматска пушка АК-47, а у лабораторијама је произведено 40 различитих врста хемикалија у великој количини. Он не само да је имао политичке претензије да влада Јапаном већ и целим светом. Поред наведеног злочина који је извршила ова секта, она се потпуно парадоксално бави и хуманитарном делатношћу.

⁴⁴ Сарин је безбојна течност, без мириса која се користи као хемијско оружје. Резолуцијом УН класификован је као оружје за масовно уништење.

Између својих сесија прављења нервног гаса сарина, неколико пута су давали прилоге за дечије вртиће. Хуманитарац је и Мун који тако купује поштовање свог покрета. Свакодневно он на улице шаље велики број младића и девојака да просе или раде.

Од тога што добије он издваја одређену количину за „хуманитарну помоћ“. Најчешће та помоћ одлази некој новинској кући која ће знати у правом тренутку да буде захвална и не компромитује њихово деловање у јавности.

6.2.Обавештајна делатност верских секти

Познаваоци проблематике верских секти тврде да су поједине секте основале обавештајне службе, као и да их управо оне контролишу. У прилог томе говоре многе чињенице. Пре свега, секте имају велики број следбеника широм света, који су спремни да се повинују сваком захтеву својих вођа. Њихове централе су у државама у којима су основане, при чему су централе највећег броја секти у САД, Немачкој и Француској. По правилу је њихова организација хијерархијска и строго централизована. Контрола рада секти у државама у којима се налазе њихове централе је, по правилу, поверена обавештајним службама тих држава. Поред тога што је против њихових припадника вођен велики број кривичних поступака, њихов рад у тим државама није забрањен, а казне најчешће нису у сразмери са извршеним преступом.

Ако пођемо од прихваћеног схватања да је највећи број секти дошао из Америке на наш простор нужно је размотрити њихову идеолошко пропагандну делатност. Они сматрају да су таква средства веома битна у борби против непријатеља. Полазе од тврдње: „да је човек егоистичко биће жељно да стиче неограничено богатство, власт и углед, без обзира на то у којем друштвено политичком систему живео, те да је неопходно у стратешком наступу, користећи се идеолошко- пропагандним средствима, подстицати наведене људске нагоне.“⁴⁵

Пракса односа међу државама указује да поједине државе користе своје специјалне службе противно Повељи ОУН, међународном или унутрашњем праву. Њихове службе ангажују се за извршавање необавештајних или субверзивних делатности. Спектар таквих делатности је веома велики као што су пропагандне, саботажне, терористичке, побуњеничке, криминалне и друге делатности. „Њихова суштина је првенствено у

⁴⁵ Милашиновић, Р.: *Амерички поход на свет*, ЗАД, Београд, 1996. стр.169.

ангажованости једне или свих обавештајних служби одређене државе против виталних вредности и интереса друге државе која је тада објекат агресије, ради њиховог дестабилизовања или уништења. У многим случајевима оваква врста силе ефектнија је од тзв.голе (физичке) силе, односно оружане силе или оружаног сукоба између двеју држава⁴⁶.

На међународном плану им се често пружа подршка у раду. Једна од уобичајених метода обавештајних служби је коришћење разних легалних организација попут хуманитарних, привредних и слично. Оне представљају средства за покривање обавештајних и субверзивних делатности. „Активности ових институција, са безбедносног становишта, постају интересантне онда када изађу из оквира дозвољеног, из оквира легалног деловања, или свој статус на било који начин злоупотребе.“⁴⁷

Обавештајне службе се тако могу јавити као главне за обучавање, финасирање и одређивање задатака секти. На међународном плану се неким сектама пружа и званична подршка.⁴⁸

У рад ових организација укључују се и секте, што доприноси стварању позитивне слике о њима, омогућава им размену информација, и придобијање нових следбеника. Чињеница да учествују у раду хуманитарних организација поспешује њихов имиџ и омогућава већи број следбеника. Кроз укључивање у рад постојећих организација као што су ИЦРЦ, УНХЦР, Лекари без граница и друге, омогућава им се да у камповима и прихватним центрима врбују велики број избеглица и људи које су задесили животни проблеми.

Сам чин успостављања неке невладине организације у страној земљи може да се посматра као обавештајни продор и поставља се само питање „када ће једна или више таквих организација бити стављене у функцију конкретних шпијунских оперативних захвата, то јест, свих расположивих облика класичног обавештајног деловања“.⁴⁹

На основу претходно изнетих чињеница, можемо закључити да су секте способне за обавештајна дејства и продор у структуре власти сваке државе. Познато је да је

⁴⁶ Мијалковски, М.: *Обавештајне и безбедносне службе*, Факултет безбедности, Службени гласник, Београд, 2009.стр.124.

⁴⁷ Милашиновић, Р.: *Амерички поход на свет*, ЗАД, Београд, 1996.стр.175.

⁴⁸ Протести одржани у САД због одлуке Немачке да се забрани рад Сајентолошке секте, иако је ова држава сама водила неколико кривичних поступака против ове организације.

⁴⁹ Филиповић, Д. : *Анатомија глобалистичког смрада*, Принтмедија, Београд, 2008.стр.63.

Сајентолошка црква прикупљала и злоупотребљавала поверљиве информације. Сајентолози су водили спорове са владама многих држава и њихов рад је у неким од тих држава, због крађе поверљивих докумената и формирања база података са инкриминишућим информацијама, забрањен.

6.3.Злочини „Новог доба“

Не постоје званични подаци о оснивачу Новог доба. Неки сматрају да је програм за стварање јединствене религије за све народе урађен још 1893.године када је Теозофско друштво успело да сазове Светски верски парламент у Чикагу, што је дало прилику за продор источњачких религија на Запад.

Овај покрет се јавно декларише као „Религија Новог светског поретка“, „планетарна религија“, „еколошка религија“, „култура љубави и братства“.

Присталице овог покрета верују да постоји један универзални Бог пред којим су сви не само једнаки већ треба да функционишу као једно у новом добу Водолије. Знак Водолије упућује на то да човечанство улази у еру духовности, а напушта се владавина материјалистичких интереса.

У својој жељи да се Религија Новог доба наметне као универзална религија потребно је испуњење одређених услова. Пре свега, неопходно је да се поништи утицај свих водећих религија, што се увек радило врло смишљено попут разбијања изнутра као у случају Католичке цркве у којој се појавило много јереси које су вернике одвлачиле у посебне секте. Што се православне вере тиче, цркве су затваране, свештенство прогањано, имовина национализована.

Други циљ је разбијање националне структуре већине држава и стварање мултиетничке, мултирасне, мултикултурне заједнице.

Трећи циљ је укидање граница и војске заговарањем цивилних друштава. То не значи да више неће бити заштите и полицајаца већ да ће они били оличени у лику мировних снага које ће бити под контролом Светске владе.⁵⁰ Присталица „Новог доба“ по свету има преко 30 милиона, а код нас око 20 хиљада. Међутим, не делују под својим именом

⁵⁰ Према њиховим прорачунима Уједињене нације треба да прерасту у Светску владу.

већ у оквиру постојећих секти. Многи оснивачи верских секти за себе тврде да су Маитреја, што на санскриту значи име буде који тек треба да се појави.

Покрет Новог доба није секта, нема стриктно организовану структуру већ је то једна глобална и разграната мрежа која тежи да се све религије стопе у једну јединствену религију без Бога. Њихова основна максима је - „Човек је бог“.⁵¹

Они веома брзо продиру свуда и стичу све већу моћ. У “Њујорк Тајмсу” од 28.септембра 1986.године објављено је да су представници фирми IBM, General Motors, и други у Новом Мексику расправљали о томе како окултизам и медитација могу помоћи савременом бизнису. На Стенфордском универзитету постоји посебна школа бизниса која је организовала курс под називом „Креативност у бизнису“ у току кога су присутни обучавани у мантрању, медитацији и употреби тарот карата. Циљ је стварање „капиталисте Новог доба“⁵².

Зоран Луковић сматра да се многе секте уклапају у постојећи глобални политички курс познат под називом “Нови светски поредак” чији су циљеви :

- ❖ Брисање националних специфичности,
- ❖ брисање верске посебности,
- ❖ формирање једне светске религије,
- ❖ формирање једне светске владе,
- ❖ формирање једне светске војске и полиције.⁵³

Велика медитација под називом „Хармонично зближавање“ одржана је 1987.године. Покретац ове акције најавио је да Њу Ејџ има 144 000 спремних ратника који ће владати планетом када за то дође време. Од основних циљева најбитнији је борба против хришћанских фундаменталиста.

Да Њу Ејџ заиста иде путем антихриста, сведочи њихово тумачење броја 666, који за њих представља свети број. Сматрају да је број 6 број светлости, а 666 број светог града Шамбале у коме обитава Мајтреја са својим духовима - учитељима мудрости. Овим бројем се човек посвећује у тајну божанства Санат Кумара (Санат је у ствари сатана).

⁵¹ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети*, Београф, Нова Пазова, 2005.стр.3

⁵² Димитријевић, В.: *Пут којим се чешиће иде: окултизам, магија, веитичарство*, Легенда, Чачак, 2005.стр.43.

⁵³ Луковић, З.: *Верске секте: приручник за самоодбрану*, Драганић, Београд, 2003.стр.139.

6.4.Ново доба у Републици Србији

Ново Доба у Србији је наступило почетком септембра 1994.године после злочина који се десио у драгачевском селу Вучковица. Тада су Љубиша, његова супруга и ћерка спалили 71-годишњу Љубишину ташту, Драгојлу Ђокановић, после три дана мучења. Полиција је затекла невероватан приказ, од старице су остале у ватри само нагореле кости.

Љубиша се питао да ли је место на коме се налазе свето, док је његова ћерка, двадесетогодишња девојка, рекла полиција да је она Господ Бог. Иначе, ради се о једној сасвим пристојној породици, Љубиша је био уважаван као угледни домаћин, а девојка је пуно волела своју баку. Девојка је описала сам злочин - 3.септембра 1994.године у раним јутарњим часовима „док сам седела у својој соби на спрату кафане, осетила сам да нешто хоће да уђе у мене, при чему су ме болели глава, груди и стомак. Покушала сам тог момента да изађем напоље, али су улазна врата била закључана.

Вратила сам се у собу и села на кревет, пружио руке према зиду и тада сам осетила да Божија моћ кроз моје дланове, односно прсте, улази у мене...Од тада сам ја била Господ Бог, чија је душа сишла из раја а тело из пакла“.⁵⁴ Она се вратила кући, уверила своје родитеље да је она Бог и да је бака сатана, крива за несреће у породици, због чега је треба спалити. Сматра се да су сви злочинци били повремено поседнути. Љубиша је такође једној својој ћерки када су се чули рекао да је он Господ Бог. Ритуал убијања старице личио је на древне паганске обреде. У истрази, унука убица је рекла : „Не осећам грижу савест, јер сам тада била Господ Бог и Исус Христос, што сада нисам. Од 12.9.1994. слободна сам и поново сам постала Г.Р.“.⁵⁵

О генези овог убиства говорио је и Зоран Луковић, на основу својих искустава стечених у Министарству унутрашњих послова. Породица Ровић је као четврто дете добила сина који је убрзо преминуо, а потом ћерку Гордану. Цело своје детињство је била запостављена и провела у сенци покојног брата. Донела је снажну одлуку да пронађе вештицу која је убила њеног брата и да га оживи. Дуго се бавила магијом и веронауком да би дошла до закључка да је бака Драгојла та која је крива за све и да из ње треба

⁵⁴ Димитријевић, В.: *Пут којим се чешиће иде: окултизам, магија, вештичарство*, Легенда, Чачак, 2005.стр.89.

⁵⁵ Исто

истерати ђавола. Успела је да убеди родитеље у своје уверење који су јој се придружили да заједно психички и физички злостављају старицу.

Схватили су да то не успева и да она мора бити спаљена тако што су у дворишту исцртали круг и у њему направили три ломаче. Отац и мајка су били потпуно наги са црним повезом преко очију док је Гордана извршавала ритуал. Ватра је на крају претворила старицу у велику буктињу и тако је завршено ово ритуално убиство. Злочин је потом постао предмет анализе не само органа реда већ и многих неуропсихијатара.

О томе говори др Бошко Јовичић који сматра да то убиство није резултат агресије неке организоване групе или секте, али је сам чин окултно-магијски и самим тим сатанистички ритуал убиства. Она је у својим шизофреним представама изводила магијско вештичарење.

Крајем октобра 1996.године Марија Богдановић и Наташа Новаковић, убиле су баку једне од њих са 133 убода ножем. Претходно су вежбале и боле вуду - лутке. Овај пример се такође наводи као показатељ каквој су врсти убиства склони они који практикују магију, у овом случају вуду магију.

У лето 1998.године десио се напад на конобарицу једног ресторана на Ибарској магистрали. Нападаци су успели да побегну. Покушали су да је силују и отели су њен новчаник са пазаром. Законски гледано то је било класично разбојништво са последицама у виду сексуалног злостављања. После неколико дана један од насилника је пронађен и приведен. Нарочито су биле упечатљиве његове тетоваже по телу. Ружа, змија, крст међу мртвачким главама али и Света Петка и Свети Никола. Потпуно чудан спој. Органи МУП-а затражили су објашњење. „Цело друштво има сличне тетоваже. За време рата у Крајини и Босни цео свет је нас Србе звао сатанистима. Тако смо и ми у крају прогласили себе „српским сатанистима“. Хтели смо да кажемо да смо надмоћни. Покупили смо које где и како ко, сатанистичке симболе, а уз њих смо истетовирали српске светитеље како би наш сатанизам имао српска обележја. Па онај Иранац, Салман Ружди, написао је „Сатанске стихове“, па га цео свет брани.

Међутим, ми нисмо арапски већ српски сатанисти.⁵⁶ Ова прича говори о децентрализованости сатаниста код нас који мало познају каноне црне мисе већ више

⁵⁶ Луковић, З.: *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.214.

измишљају своја правила, симболе и ритуале. Какав год да је сатанизам, аутохтони или део међународне сатанистичке мреже, свакако је деструктиван и за појединца и за друштво.

Против аутора књиге „Верске секте-приручник за самоодбрану“, Зорана Луковића, поднета је кривична пријава 2010.године од стране Иницијативе младих за људска права због кривичног дела изазивања националне, расне и верске мржње или нетрпељивости.

У образложењу наводе се странице књиге на којима је аутор наступајући као службеник Министарства унутрашњих послова изазивао мржњу, раздор и нетрпељивост према верским заједницама, јер их је називао „сектама“. Посебно су забринуте јер се његова књига користила као уџбеник у средњој школи Министарства унутрашњих послова у Сремској Каменици⁵⁷.

Као одговор на овакве тврдње, поред наравно судских изјава, у архиви на сајту Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Зоран Луковић наводи да МУП делује превентивно у циљу ублажавања последица дејства верских секти и да се тиме не угрожавају верска права и слободе грађана, него се сузбија њихова злоупотреба.⁵⁸

Аутор Владимир Димитријевић износи да зли дуси руководе злочинима Новог доба. Скрнављење гробова и храмова је постало све чешће. Он у свом делу преноси речи пароха Радована В. Ћосића који говори о спаљивању цркве у Сеојну. „Нажалост, 6.јула 1996.године између 21:30 и 22 часа цркву су спалили „срби“- сатанисти. Ово је највеће проклетство које смо могли доживети као народ, јер су у прошлости наше цркве и манастире палили и рушили наши освајачи Турци, а сада то чине „српска деца“.⁵⁹ Да су цркву запалили сатанисти, уверљиво сведочи то што су после два дана закопали живо псето поред згаришта и на њега ставили гвоздени крст који је био на храму.

Ово су наравно екстремни случајеви кршења права на вероисповест, када долази до рушења и паљења верских објеката. „Код нас су познати случајеви паљења џамије у Београду и паљења Пећке патријаршије.

⁵⁷ „Кривична пријава против писца књиге „Верске секте-приручник за самоодбрану“, (2010.) Доступно на: http://biblijskaistina.blogspot.rs/2010/10/blog-post_2345.html. Приступљено: 21.07.2015.

⁵⁸ „Верске секте“, архива Министарства унутрашњих послова, садржаји до 2009.године. Доступно на: <http://www.mup.gov.rs/domino/saveti.nsf/p11?OpenPage>. Приступљено: 21.07.2015.

⁵⁹ Димитријевић, В.: *Пут којим се чешиће иде: окултизам, магија, вештичарство*, Легенда, Чачак, 2005.стр.170.

Јасно је да ако дође до паљења неког верског објекта, да ће ту бити у питању неко знатно теже кривично дело које ће као такво бити процесуирано, али овде помињемо злочине мржње да би указали да питање безбедности верских објеката и слободе упражњавања вере није тек само академско питање везано за дискриминацију, већ је и једно врло тешко и важно питање од ширег друштвено – политичког значаја.⁶⁰

За време Великог Поста 1994.године у викендицу близу манастира Свете Петке код Трстеника, стигла је група младих. Отац Симон када се вратио са службе, затекао је порту пуну нагих младића и девојака који су дивљали окол. Монах је повикао а они су одговорили :„Не можеш нам ништа. Ми нисмо крштени, а родитељи су нам социјалисти“.⁶¹ Када је ушао у храм видео је да су иконе разбијене, Свети Престо испретуран и украдени крст и мантија. Тек после неког времена ситуација је почела да се разматава. Откривено је на основу кроулијевског часописа под називом „The Magical Link“ који објављује спискове својих кампова и оаза широм света, да и у Трстенику постоји камп „Ordo Templi Orientis“. Њихове власти порицале су присуство сатаниста иако је цео град био прекривен графитима, од обрнутих крстова до отворених позива за линч свештенства.

Манастир је нападнут исте године још једном, а полиција је опет рекла оцу Симону да немају основа за истрагу. Монах је том приликом на вратима храма оставио поруку : „Браћо и сестре! Тешко је време јер наши ђаци и студенти руше своју светињу, а крст часни ломе и носе га наопако“.⁶²

У нашем друштву свест о деструктивности секти још увек није довољно развијена. Појединци иду толико далеко да негирају њихово постојање, или барем религиозни карактер (мада се може посумњати да овакви ставови потичу управо од припадника секти, као покушај да се замагли њихово деловање).

У претходном периоду овим феноменом највише су се бавили теолози и новинари, као и удружења грађана у којима су окупљени бивши чланови секти и породице чији су чланови припадници секти. Према претпоставкама полиције у Републици Србији постоји преко 200.000 припадника секти који делују у оквиру 120 до 130 организација и

⁶⁰ Илић, Г., Петрушић, Н., Рељановић, М., Ћирић, Ј., Матић, М., Бекер, К., Ненадић, С., Трнинић, С.: *Примена антидискриминационог законодавства и кривичноправна заштита- студија случаја, пракса и препорука*, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Београд, 2012. стр.42.

⁶¹ Димитријевић, В.: *Пут којим се чешиће иде: окултизам, магија, вештичарство*, Легенда, Чачак, 2005.стр.173.

⁶² Исто

њихов број се стално повећава. У МУП-у посебан одсек за секте не постоји, али се истраживањем тог проблема баве полицајци из редова за потраге, за крвне деликте и одељења за странце.

Према Закону о црквама и верским заједницама свакоме се, у складу са Уставом, јемчи право на слободу савести и вероисповести, али су у члану 3 предвиђена и одређена ограничења. Слобода вероисповести или верског уверења може бити подвргнута само оним ограничењима која су прописана Уставом, законом и ратификованим међународним документима, а неопходна су у демократском друштву ради заштите јавне безбедности, јавног реда, морала и заштите слободе и права других. Верска слобода се не сме користити тако да угрожава право на живот, право на здравље, права деце, право на лични и породични интегритет и право на имовину, нити тако да се изазива и подстиче верска, национална или расна нетрпељивост.⁶³

Међутим, нису предвиђене никакве забране рада верских заједница које имају деструктивне циљеве. Тако Србија спада у државе у којима није забрањен рад чак ни сатанистичких секти. Активност органа унутрашњих послова и јавних тужилаштава у сузбијању деструктивних секти тиме је знатно ограничена. Наше законодавство би требало да се озбиљније ангажује у решавању овог проблема, јер је на бројним примерима доказано да у нашој држави делује велики број деструктивних верских секти.

⁶³Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, бр. 36/2006.

7.3 АНИМАЊЕ ЗА САТАНИЗАМ И ОКУЛТНО

7.1. Класификација и понашање сатанистичких група

Класичном студијом о сатанизму сматра се књига „Сатанизам и насиље повезано са окултним: шта треба да знате“, у њој аутори (Мајкл Лангон, Линд Блад) дају дефиницију сатанизма: „Формално или неформално обожавање сатане или бића једнаких и повезаних са сатаном, уз насиље, суровост и рушилаштво; практиковање црне магије - употреба магијских сила за разне циљеве; опседнутост литературом, ритуалима, симболима повезаним са сатанизмом и црном магијом; учешће у сексуалним чиновима и криминалним радњама повезаним са поклоњењем сатани и црном магијом“.⁶⁴

Према њима, врсте сатаниста су:

- ❖ Експериментатори, који у сатанизам улазе преко доступних књига, хеви-метала, итд,
- ❖ самостални, сатанисти-психопате, заинтересовани за насиље и злочин,
- ❖ “религијски“ сатанисти укључени у званично признате групе,
- ❖ “сатански култови“, добро организовани и прикривени, који могу бити увучени у криминал.

Већина сатаниста су млади, деца од 9 до 19 година. Углавном, они имају проблема са агресивношћу и самоубилачке наклоности. Њихови узроци занимања за сатанизам могу бити разни, попут пубертетског бунтовништва, жеље да се стекне углед и моћ у друштву, лични закључци појединаца на основу својих свакодневних искустава из свог окружења. Сматра се да заиста живимо у сатанистичком времену, у земљи у којој је породица разорена, где власт и моћ имају они који за то нису компетентни, где криминалци живе добро, где најмлађи имају потпуно погрешне узор и идоле.

⁶⁴ „Узроци занимања за сатанизам“, (2012), Доступно на: http://www.svetosavlje.org/biblioteka/Izazovi/LavirintiTame/Lat_LavirintiTame45.htm. Приступљено: 02.08.2015.

У таквој земљи, обичан човек је понижен а ђаво се служим средствима, као што је рекао Апостол Павле :“ Зли људи и варалице напредују, варајући и варајући сами себе“.

65

Врсте понашања сатанистичких група

- ❖ Упражњавање постојећих или спонтаних ритуала, у складу са сатанистичким „календаром“. Ритуали се могу упражњавати на напуштеним местима попут зграда, гробља, викендица. Неки то обављају и у својим домовима када им родитељи нису присутни.
- ❖ Упражњавање ритуала у којима се призива сатана, уз давање завета и обећања њему, углавном писаних својом или крвљу члана групе.
- ❖ Мучење и жртвовање животиња, чија се крв пије и просипа по телу.
- ❖ Прорезивање себе и других и испијање своје и туђе крви, често помешане са телесним излучевинама.
- ❖ Упражњавање групних сексуалних активности, тзв. „црна венчања“, када се женски чланови групе „удају“ за сатану.
- ❖ Упражњавање церемонија уз употребу дроге и алкохола, што смањује инхибиције и претходи оргијама, жртвовању животиња, испијању излучевина тела.
- ❖ Извођење обреда који су повезани са смрћу - гробљима, у гробницама крај напуштених храмова. Коришћење делова лешева или костура приликом тих ритуала.
- ❖ Упражњавање гатања и врачања : спиритизам, тарот-карте, све због предвиђања будућности.
- ❖ Проклињање личних и заједничких непријатеља са циљем да им се догоди зло.
- ❖ Певање магијских формула приликом ритуала. Циљ је да се измени стање свести.⁶⁶

⁶⁵ Димитријевић, В. : *Тамничари душа: секте, њихове вође, следбеници и жртве*, Легенда, Чачак, 2005.,стр.79.

⁶⁶ Димитријевић, В.: *Тамничари душа: секте, њихове вође, следбеници и жртве*, Легенда, Чачак, 2005.,стр.153.

7.2. Како препознати увученост у сатанизам

Постоје различити знаци који су могући али не и нужан показатељ да је неко припадник сатанистичке секте. Не треба судити на основу постојања само једног елемента него је потребно да се адекватно проучи целина понашања онога за кога се сматра да је дошао у везу са припадницима секте.

Неки од тих знакова су: прављење колекције књига о сатанским обредима, црној магији, делима Алистера Кроулија, књиге о окултизму, вештичарству; симболи попут обрнутог пентаграма, обрнути крстови, број 666, или FFF као шесто слово абецедe; графити као што су – натас обрнуто сатан, нима-амин; цртање лобања, јарчеве главе, ножева са којих тече крв; знаци ритуалног рањавања: на левом рамену или грудима, нарочито ако је траг у виду неког окултног симбола; потпуна незаинтересованост за школу; вандализам, пљачкање, суровост према животињама, бежање од куће; поседовање „Књиге сенки“, ритуалног дневника у коме се бележе обреди и друге активности каква је нпр. слање демона на особу којој се жели наудити; екстремне измене личности и понашања детета - агресивност, тајанственост, ароганција; преокупираност смрћу; знаци да дете мисли о самоубиству - причање о суициду; склапање пакта са ђаволом да би се добила моћ, договор са члановима секте да се одређеног датума изврши самоубиство; усвајање чудних надимака; избегавање и агресивност према члановима породице, мржња према хришћанским веровањима укућана; неочекивана нестајања, поготово у поноћ када се одржавају ритуали; наговештаји о испијању крви - по посућу у којем је држана крв или остаци животиња; дрогирање и алкохолизам, ако су повезани са другим симптомима увучености у сатанизам; изражавање расистичких ставова.

Ана Пилатов наводи у свом раду речи Олега Платонова који описује како врбују сатанисти. Он каже :“ Успоставивши контакт с адолесцентом, сатанисти га, после неког времена, позивају на састанак на којем му обећавају бесплатну дрогу и сексуалне забаве. Затим га фотографишу у компромитујућој ситуацији (нпр. у дрогираном стању) и користе ову фотографију да би га уцењивали“. ⁶⁷

⁶⁷ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети*, Београф, Нова Пазова, 2005.стр.15.

На просторима некадашње Југославије о сатанизму се први пут нешто више чуло 1986. године када је почео судски процес библиотекару Националне и свеучилашне библиотеке СР Хрватске. Тада је у државну библиотеку била смештена и Метрополитана, посебан део загребачке надбискупије односно њихова литература. Ту су се налазили изузетно вредни рукописи хрватског Средњег века. Веома брза та литература завршила је код антиквара који су је добили по веома ниској цени. Библиотекар је на суду признао шта је учинио: књиге је износио, спаљивао, бацао у воду или за мале паре продавао антикварницама. Изјаснио се да је све то урадио по налогу свог господара сатане, да све то сматра успехом јер му је сатана јавио да ће ускоро доћи њихово време и да ће из таме изаћи на светлост дана.

За ритуална самоубиства и убиства код деструктивних секти карактеристично је да се на телима жртава могу наћи специфични симболи као што су исцртани крстови наопачке. Зоран Луковић такве ритуале везује за спиритизам. „Бањица на којој ти живиш сва је нездрава и демонизована, јер ту је био логор. Бањица лежи на костима мртвих чији духови обузимају људе који живе ту. И твоју болест су проузроковали бањички демони“⁶⁸. Он тако у својој књизи описује утицај једног момка на девојку којој су се вратили симптоми шизофреније и депресије, а она је одбила помоћ психијатра. Помоћ је затражила од жене која за себе сматра да има посебне способности истеривања духова. Девојка је на крају трагично завршила и окончала свој живот скочивши са петог спрата.

Од древних времена магијски обреди као и сатанистички су познати по коришћењу средстава која изазивају измењена стања свести да би се у таквом стању могла добити натприродна откровења. Алистер Кроули издао је књигу под називом „Дневник уживаоца дроге“. На почетку даје изјаву која објашњава случајеве лудила код његових следбеника: „Ментално здравље је оно што кочи човека“.⁶⁹ Ментално здравље мора бити уништено да би се уступило место светом лудилу екстазе.

⁶⁸ Луковић, З.: *Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти*, Драганић, Београд, 2003. стр.41.

⁶⁹ Димитријевић, В.: *Пут којим се чешиће иде: окултизам, магија, вештичарство*, Легенда, Чачак, 2005.стр.161.

Алистер Кроули рођен је 1875.године у Енглеској. Његови родитељи су били чланови парахришћанске секте Плимутска браћа те су своје дете одгајали у строго затвореном кругу следбеника секте. Мајка Емили је своје дете назвала „Великом животињом“ због испољавања његове дечије природе.

Међутим, она није била лош пророк, касније је Алистер узео магијско име Велика звер и сатанистички знак 666. Уписао је хемију на Кембриџу али и напустио због занимања за тајне науке херметизма. Његово учење је познато као филозофија телеме (слободне воље) чији је основни закон - Чини шта ти је воља и то је сав закон. Најпознатија његова књига која је света за његове следбенике је Књига закона или краће Књига АЛ⁷⁰ што значи свемогућ.

Др Џон Кларк, психијатар провео је неколико година у истраживању утицаја секти и култова на ментално здравље младих. Утврдио је да је 58 % чланова, пре него што су постали део секте, имало хронично емоционалне проблеме, а 42 % чланова секте, су млади из здравих средина који су имали „кризу одвајања“ која их је надвладала, па су у секти потражили групни идентитет.

Данас се слобода вероисповести која је прописана и те како злоупотребљава од стране оних који се крију иза маске духовности. Таква маска им је неопходна да би послужила као мамац за оне који су лаковерни, необавештени и дезорјентисани. „Групе са етикетом духовности лакше се уклапају у постојеће друштвене оквире, а имају и лакшу прођу на савременом тржишту на коме је и вера постала потрошачки артикал“. ⁷¹

⁷⁰ LIBER AL vel LEGIS- у уводном делу стоји да је књига диктирана и записана за три дана 1904.године.

⁷¹ Пилатов, А.: *Сатанизам данас, како му се одупрети*, Београф, Нова Пазова, 2005.стр.3.

8. ПРИКАЗ СЕКТИ У МЕДИЈИМА

За медије секте су увек била интригантна тема којом се баве и која им обезбеђује наслове који су привлачни за читаоце, што доводи до пораста тиража. Примећено је да посебну пажњу јавности привлаче текстови о сатанистичким сектама. Иако ови текстови изазивају потребу код грађана да се сазна више релевантно је где они налазе даља упутства и информације. Одговоре на своја питања они најчешће траже на погрешним местима. Уочено је да се писањем о сектама углавном баве новинари који то приказују из свог угла на сензационалистички начин, као и припадници органа безбедности који су током своје каријере узимали учешће у борби против оваквих групација и за које се наводи да пишу субјективно. Пример оваквог деловања наведен је у раду у случају Зорана Луковића, који је као припадник Министарства унутрашњих послова издавао књиге на тему секти. Због својих изјава против њега је поднета пријава за кршење Устава као највишег правног акта.

Са друге стране, у медијима се често појављују текстови који промовишу поједине секте, при томе не наглашавајући да је реч о верским групама, већ се говори о филозофији, науци, спорту. Могуће је да ни сами аутори текстова на ову тему нису упознати са правом природом таквих група, због чега је неопходно да се информације проверавају пре него што се објаве у медијима. Такође је могуће да секта као таква намерно промовише и штити обзиром на материјална средства која поседују и која су довољна да се одређене новине или новинари поткупе зарад пар лепих речи.

Једном када се чланци објаве у штампаним издањима, обавезно се преносе у област електронског издаваштва и захваљујући интернету настављају даље свој живот путем одређених портала, блогова, форума.

Како би придобиле јавно мњење, многе секте користе службе за односе са јавношћу. Њихов проблем су негативна предубеђења која грађани имају према сектама, а чију слику они желе да промене како би имале што већи број следбеника. Због тога у свом појављивању у медијима често користе друге називе, који треба да буду замаскирани и да звуче интересантно зарад нових чланова попут "Друштва за свесност Кришне", "Странка природног закона", "Покрет за буђење потенцијала", "Друштво за психофизичку релаксацију" и друге.

Модерна технологија омогућила је доступност разних текстова о сектама и на интернету. Ова мрежа је за припаднике секти веома корисна за размену информација али и за придобијање нових чланова.

Многе секте имају своје званичне сајтове које користе за промоцију својих програма. Оне које немају сајтове, углавном се рекламирају путем разних форума. Интернет им омогућава размену информација са члановима који се налазе на великим удаљеностима као и уговарање разних сеанси у другим земљама.

Највише текстова посвећено је секти Црна ружа. Телеграф је 3.октобра 2013.године објавио чланак о овој секти, где се у наслову наводи да она „хара регионом“. Овим текстом упозорава се на ритуале секте током којих се пије људска и животињска крв, врше самоубиства по принципу „бацања коцкице“.⁷²

Сви медији пренели су вест о самоубиству Београђанке која се убила бацивши се са трећег спрата Филолошког факултета. Због облачења али и због држања црног конца у руци њене колеге наводе да је можда била чланица секте Црна ружа. У зависности од медија плуштали су разни сензационални наслови који нису доказани, а односе се на пуко нагађање.

Курир је 4.јула 2013.године објавио да је америчка секта која је позната по оргијама и о којој је било речи у раду, Божја деца, делује на територији Србије са седиштем у Новом Саду. Наводи се опасност од деловања ове групе и сугерише да је она успела да оснује удружење грађана под називом „Културна размена“⁷³ са седиштем у Ветернику, једну хуманитарну организацију и један вртић који није регистрован али регуларно обавља своју делатност и наплаћује услуге. Упозорава се да се ради о опасној секти која је позната по злостављању деце, инцестима, педофилији.

Епархија бачка Српске православне Цркве је оштро протестовала због масовне појаве припадника секте Харе Кришна на новосадским улицама, објављено је 1.августа 2013.године. У овом чланку наводи се да према незваничним подацима на округу који покрива Полицијска управа Нови Сад делује тридесетак секти, од којих је највећа Харе Кришна.

⁷² „Најопаснија секта Црна ружа хара регионом?“, (2013). Доступно на: <http://www.telegraf.rs/vesti/844059-najopasnija-sekta-crna-ruza-hara-regionom>. Приступљено: 14.10.2015.

⁷³ „Озлоглашена америчка секта стигла у Србију“, (2013), Доступно на: <http://srbin.info/2013/07/04/ozloglasena-americka-sekta-stigla-u-srbiju/>. Приступљено: 14.10. 2015.

Епархија бачка је осудила њихову масовну појаву на улицама уочи великог православног празника Петровдана. Чланови Харе Кришне су искористили велику масу и почетак фестивала „Exit“ да обучени у своје хаљине јарких боја певају мантре у центру града.

Сматрају да је овај датум намерно узет због публицитета, како би кроз најављивање познатог фестивала у целом свету, они послали и своју слику.⁷⁴

За секту Шри Чинмој о којој је било речи, у дневним новинама наводило се да је Чинмој духовни вођа и филозоф, а његово име није доведено у везу са сектом. Углавном се наводи како чланови ове групе испитују своју издржљивост, постају физички отпорнији и постижу разне подвиге у поодмаклим годинама.

Исповест бившег члана секте Санатан је објавио Телеграф. Дечак је доспео првобитно у канце секте путем интернета са својих дванаест година. Био је рањив због губитка блиске особе, што је припадницима секте отворили поље деловања. Он је био посвећени члан све док се од њега није тражило да убије неког члана своје породице. Одлучио је да напусти секту, након чега је уследило праћење и претње.

Медији су у октобру 2013.године објавили текст где се може видети да Сајентолози делују у Републици Србији. Испред Тржног центра „Ушће“ они су поставили жути шатор на чијем је улазу писало „Нешто се ипак може учинити“. Волонтери су около делили пропагандни материјал. „Помажемо без обзира на верско опредељење. У понуди имамо 19 курсева у зависности од тога коју сферу живота треба да побољшате. Курсеви су бесплатни. Једино се књиге наплаћују 350 динара јер имамо трошкове штампања и дистрибуције“.⁷⁵

Данило Трбојевић у свом научном раду истиче да претња коју представљају секте за заједницу је најчешће пласирана од стране медија који су жељни сензационализма, нестручних новинара, полицајаца који себи приписују стручност у проучавању секти. Он се оградајује да то не значи да не постоје такве организације које су имале своје криминалне испаде али да је то далеко мање од онога како приказују медији.

⁷⁴ „Секташи или рибари душе освајају Војводину-од Харе Кришне до сатаниста“, (2013), Доступно на: <http://www.naslovi.net/2013-08-01/pravda/sektasi-ili-ribari-duse-osvajaju-vojvodinu-od-hare-krisne-do-satanista/6606215>. Приступљено: 14.10.2015.

⁷⁵ „Сајентолози врбују пролазнике код ТЦ „Ушће“ у Београду“, (2013). Доступно на: <http://www.nadlanu.com/pocetna/info/aktuelno/Sajentolozi-vrbuju-prolaznike-kod-TC-quotUscequot-u-Beogradu-a-203101.860.html> . Приступљено: 14.10.2015.

Сматра да то доводи до затварања секти, а када се нека секта затвори, што настаје због притиска који врши друштво, научници не могу да истраже адекватно позадину сукоба и да утврде да ли одређена делатност секте представља реалну претњу.⁷⁶

Пророчанство о крају света - по мајанском календару смак света се очекивао крајем децембра 2012.године. По пророчанствима Тарабића тај смак света ће преживети само они који се буду нашли у том тренутку на планини Ртањ. Иако се многа слична пророчанства нису до сада испунила, смештајни капацитет на овој планини је био у потпуности резервисан. Тај догађај сведочи колико и код нас има људи који лутају у онострано, којима је лако манипулисати. Владета Јеротић наводи шта данас чине опасне групе и каже: „Нездраво обликовање блиског краја света појачава код једних хедонистичке жеље усмерене на богаћење и задовољење страсти наших нагона, код других ствара неподношљива и депресивна расположења, која, када дуже трају, слабе човеку не само урођену „вољу за смислом“ већ и вољу за животом.“⁷⁷

Што се сатанистичких секти тиче, најупечатљивија и највише пропраћена су два убиства и самоубиства од стране војника Војске Србије и Црне Горе. Јожеф Менедер је почетком јуна 1993.године у касарни у Врању, наоружан аутоматском пушком упао у спаваоницу и убио шесторицу војника и једног старешину. Каснијом анализом утврђено је да је убица на левој подлактици имао истетовиран обрнути крст и датум 3.јун 1993. Приликом истраге утврђено је такође да се код њега налази обрнути крст, метални знак обрнутог пентаграма, разгледнице и часописи са темом Лоша вера и други симболи коју су потврђивали припадност сатанистичкој секти.

Пет дана након тог злочина, у касарни „Мика Митровић“, војник Нандор Киш пуцао је с леђа у војнике и том приликом убио двојицу а неколико ранио и он се, као и Менедер, након злочина убио у кругу касарне. Циљ и овог злочина је да се увећа Сатанина моћ и продужи његов живот. Војник Нандор Киш припадао је сатанистичкој секти „Црна ружа“, а Јожеф Менедер припадао је секти „Лоша вера“ која је настала из секте „Црна ружа“. Након неколико година од извршења ових злочина појавило се виђење да је све испрограмирано. Сматра се да су се иза ових злочина крили политички циљеви оних који су инструментализовали припаднике сатанистичких секти да се изазове тензија и ослаби углед Војске Југославије и пољуља њена стабилност изнутра.

⁷⁶ Трбојевић, Д.: *Секте и насиље у Србији: Последице нестручног приступа проблему „нових религиозних покрета“*, Оригиналан научни рад, Гласник етнографског музеја књ.76,Београд,2012. стр.63.

⁷⁷ Јеротић, В.: *Вера и нација*, Арс Либри, Београд, 1999. стр.19.

Поводом ових убистава реаговало је удружење грађана ЈАКИ које се борило против злоупотребе људи и њихових верских осећања. Председник овог удружења, др Вукадин Цветановић „јавно је изнео податак да се веза између сатанистичког центра за бившу Југославију у Љубљани и сатанских секти у Србији одржава преко једног службеника белгијске амбасаде“.⁷⁸ Међутим, надлежни државни органи нису предузели ништа да ту тврдњу провере.

Новости су под насловом „у канцама секте“, 27.марта 2009.године објавили текст о томе да ли децу без родитељског старања треба дати на усвајање припадницима секти. Наиме, реч је о једанаестогодишњој девојчици коју је Центар за социјални рад доделио хранитељској породици у Београду, чији су чланови припадници Јеховиних сведока.⁷⁹

Колико је Србија, заиста, погодно тле за "ловце на људске душе", говоре подаци недељника "Војска", који наводе истраживање да је од 1945. до 1980. године, на тлу тадашње СФРЈ, деловало шест секти, а да је 1996. на просторима СРЈ регистровано чак 64. Аналитичари тврде да у илегалу делује бар још пет пута више оваквих организација, које су у Србију стигле из Америке и Западне Европе. Највише их је у Војводини и Централној Србији, односно Београду, међу којима су, поред "модерних" и даље, најприсутније сатанистичке секте.⁸⁰

Нин наводи програм секте Санатан која је деловала на нашим просторима а потом забрањена.

Део програма који највише указује на деструктивно деловање:

- ❖ Тридесет одсто борбе против зла ће се обављати на физички начин. Пет одсто садака (трагаоци за истином) ће морати да прођу обуку руковања оружјем. Господ ће у правом тренутку обезбедити оружје.
- ❖ Осим злочинаца потребно је уништити и њихове рођаке који врло добро знају шта ови први раде и живе на новцу који је створен путем нечасних радњи.

⁷⁸ Ђурђевић-Стојковић, Б.: *Ловци на душе: верске секте и покрети*, Жиг, Београд, 1997.стр.179.

⁷⁹ „У канцама секте“, (2009). Доступно на:

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:235595-U-kandzama-sekte>. Приступљено: 15.10.2015.

⁸⁰ „Секте сатиру Србију“, (2009). Доступно на: <http://borbazaveru.info/content/view/1745/31/> . Приступљено: 15.10.2015.

Од 1998. до 1999. садаци праве спискове свакојакх злочинаца према сопственом доживљеном искуству. Од 2000. па надаље - почетак уништења злочинаца, мисија ће почети у фазама од села до села, до општине, округа, региона и целе државе.

- ❖ Од 2000. до 2006.- физичко, психолошко и духовно уништење злочинаца.
- ❖ Од 2007. до 2022.-стварање потенцијала за владавину Царства Истине.
- ❖ Од 2023. до 2025.- почетак владавине Царства Истине. (Година важећа за Индију, у осталим земљама ће варирати).

Хрватски медији су на свом порталу преносили изјаву тадашњег министра унутрашњих послова Ивице Дачића који је најавио оштрију борбу против секти које постоје у Србији. „Министар је упозорио да у Србији делују и неке сатанистичке секте, које своје поклонице бирају међу особама са криминалним досијеима, наркоманима и младима.“

81

Представници Полицијске управе Нови Сад издали су саопштење за медије поводом депортованих чланова секте Фамилија која је највише деловала на простору Новог Сада. Новинари су открили појединости некадашње педофилске секте која су изазвале снажне реакције код грађана и осталих медија. Полицијска управа је покренула прекршајни поступак против Сајмона Вилсона јер је боравио на територији Републике Србије супротно разлозима због којих му је боравак био одобрен. „Вилсону је, наиме боравак одобрен по основу волонтирања у Удружењу „Културна размена“, са седиштем у Ветернику, а он је основа Привредно друштво за трговину и услуге, са седиштем у Новом Саду и радио у њему.“⁸² Према одредбама Закона о странцима, њему је отказан боравак у Републици Србији и забрањен повратак до априла 2015.године.

Откриће да је Роберт Хеј 2014.године убио свог рођака, актуелизовало је проблем деловања сатанистичких секти у Србији. Према писању медија то је била казна због жеље да напусти групу. Димитрије Пастуовић, оснивач удружења за заштиту грађана од секти „Бедем „, сматра да у нашој земљи постоји више од десет хиљада сатаниста.

⁸¹ „Српски МУП тражи снажнију подршку јавности у борби против вјерских секти“, (2010). Доступно на: <http://www.index.hr/vijesti/clanak/srpski-mup-trazi-snazniju-podrsku-javnosti-u-borbi-protiv-vjerskih-sekti/472140.aspx>. Приступљено: 15.10.2015.

⁸² „МУП одговорио поводом депортованих чланова секте“, (2014). Доступно на: <http://www.teleprompter.rs/mup-odgovorio-povodom-deportovanih-clanova-sekte.html>. Приступљено: 15.10.2015.

9.НОРМАТИВНА ОДРЕЂЕНОСТ ВЕРСКИХ СЕКТИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Француска је међу првим европским земљама донела Закон о контроли религиозних група 2001.године. Сагласно овом закону држава може забранити све групе које у свом раду користе „ментално шиканирање и прање мозга“.⁸³ На удару овог закона међу првима су се нашли припадници Реда сунчаног храма и Сајентолози.

Француски закон који се односи на секте предвиђа да се оне могу забранити уколико, свесно или несвесно утичу на живот, физичку или психичку целовитост човека, излажу опасностима човека, атакују на његову слободу, достојанство, а посебно излажу опасностима малолетна лица. Затим, ако се обавља нелегална медицина и фармацеутска пракса, као и ако се користи реклама заснована на лажима, превари и фалсификату.

Делатност секти правно је регулисао и италијански Парламент који је формирао специјалну парламентарну Комисију за та питања. Од априла 1998.године формирано је специјално одељење у оквиру Министарства унутрашњих послова за праћење окултних религиозних организација.

У Пољској је иницирана акција „Година без секти“ коју је покренуо Свепољски комитет заштите од секти. На улицама се делио материјал који је садржао информације како се треба одупрети секташком врбовању. Пољско Министарство унутрашњих послова је основало специјално одељење за борбу са религиозним сектама. Основни задатак овог одељења је скупљање великог броја информација о делатности секти као и њихова анализа, деловање превентивних програма у борби против секти у деловању са младима, како би се они адекватно заштитили.

У нормативним актима која се односе и на верска питања као што су Устав Републике Србије и Закон о верским заједницама, појам секта се нигде не употребљава. Једини нормативни документ у коме се спомиње ова реч је Стратегија националне безбедности Републике Србије.

⁸³ Милошевић, З.: *Нова државна политика Русије и неких европских држава према верским сектама*, Оригиналан научни рад, Институт за политичке студије, Београд, УДК: 32(470+571);32(44):2-79;32(450):2-79.

Током рада на припреми данашњег Закона о црквама и верским заједницама, министар вера, Милан Радуловић, изјавио је:

„Питање секте је догматско, црквено, а не државно питање. Са становишта Министарства вера секте не постоје. Држава нема разлога да се бави сектама. Наравно, постоје верска удружења и верска учења која традиционалне, историјске цркве не признају. То је за нас доказ или бар сигнал да у тим учењима нешто није у реду. Али, то не значи да држава треба да их забрањује. Верска удружења ће наставити да раде по закону по коме су сада регистрована и пријављена. То је Закон о удружењу грађана. Ничија права неће бити смањена, па ни њихова. Секте се најчешће идентификују као нова верска удружења. Ми смо за њихово регистровање предвидели прилично строге критеријуме. Овим законом држава јемчи грађанима Србије слободу вере која обухвата слободу веровања и јавног исповедање вере у Једног Бога, а не у било шта или ништа, као што гарантује слободу вршење богослужбених верских обреда, а не слободу психоманипулације, призивања духова, спиритуалистичких сеанси... То не значи да ће некоме бити ускраћена права да се бави духовном експериментима, али рад експерименталних лабораторија није предмет овог Закона.“⁸⁴

Цркве и верске заједнице се могу поделити на традиционалне и нетрадиционалне. Основне карактеристике традиционалних су: оне су аутоматски уписане у Регистар и имају статус правних лица, имају право да организују верску наставу у школи, део доприноса који је потребан за исплату здравственог и инвалидског осигурања исплаћује се из државног буџета, имају право на војног свештеника у зависности од броја припадника Војске Србије који се изјасне као њихови верници. За разлику од њих, нетрадиционалне верске заједнице немају овакав третман у друштву.

На основу Закона о црквама и верским заједницама правни субјективитет је признат следећим црквама и верским заједницама:

- ❖ Српској Православној цркви
- ❖ Римокатоличкој цркви
- ❖ Словачкој евангелистичкој цркви а.в.

⁸⁴ Ђурђевић, Н.: *Остваривање слободе вероисповести и правни положај цркава и верских заједница у Републици Србији*, Службени гласник РС, Београд, 2009. стр.35.

- ❖ Реформаторској хришћанској цркви
- ❖ Евангеличкој хришћанској цркви а.в.
- ❖ Јеврејској заједници
- ❖ Исламској заједници
- ❖ Епархији Румунске православне цркве Дакија Феликс са седиштем у Дети (Румунија) и административним седиштем у Вршцу.

Традиционалним црквама и верским заједницама је признат континуитет правног субјективитета самим Законом о црквама и верским заједницама. То је учињено позивањем на одредбе закона који су некада важили у Кнежевини Србији и Краљевини Југославији. На пример : „ Српској Православној Цркви признаје се континуитет са правним субјективитетом стеченим на основу Начертанија о духовној власти (Одлука Народне Скупштине Књажевства Сербског од 21. маја 1836. године) и Закона о Српској Православној Цркви (Службене новине Краљевине Југославије, број 269/1929-чл 11. ст.1)⁸⁵

На основу донетих Решења о упису у Регистар цркава и верских заједница уписане су:⁸⁶

- ❖ Хришћанска адвентистичка црква,
- ❖ Евангелистичка методистичка црква,
- ❖ Црква Исуса Христа светаца последњих дана,
- ❖ Еванђеоска црква у Србији,
- ❖ Црква Христова љубав,
- ❖ Христова духовна црква,
- ❖ Савез Хришћанских баптистичких цркава у Србији,
- ❖ Хришћанска Назаренска верска заједница,
- ❖ Црква Божја у Србији,
- ❖ Протестантска хришћанска заједница у Србији,
- ❖ Христова црква браће у Србији,

⁸⁵ Ђурђевић, Н.: *Остваривање слободе вероисповести и правни положај цркава и верских заједница у Републици Србији*, Службени гласник РС, Београд, 2009. стр.224.

⁸⁶ „Регистар цркава и верских заједница”. Доступно на:

<http://www.ver.gov.rs/KSCVZ/uploads/Dokumenti/RegistarCrkavaIVerskihZajednica.pdf>. Приступљено: 19.10.2015.

- ❖ Слободна црква Београд,
- ❖ Јеховини сведоци- Хришћанска верска заједница,
- ❖ Заветна црква Сион,
- ❖ Унија реформног покрета адвентиста седмог дана,
- ❖ Протестантска еванђеоска црква „Духовни центар“,
- ❖ Христова Јеванђеоска Црква.

У оквиру Министарства правде, пошто је укинута посебно Министарство вера, функционише Управа за сарадњу са црквама и верским заједницама. Она је задужена за обављање послова државне управе и стручне послове који се односе на:

- ❖ Афирмацију и развој слободе вероисповедања,
- ❖ сарадњу државе са црквама и верским заједницама и унапређење њиховог положаја у друштву
- ❖ афирмисање верских основа и садржаја српског националног идентитета,
- ❖ помоћ у заштити верских компонената у културном и етичком идентитету националних мањина,
- ❖ поклоничка путовања, ходочашће и друге облике верског туризма,
- ❖ сарадњу државе са епархијама Српске православне цркве у иностранству,
- ❖ развој и афирмисање вредности религијске културе,
- ❖ подршку развоју верског образовања и помоћ при укључивању у систем образовања,
- ❖ пружање подршке и помоћи у сакраном градитељству и у заштити црквеног културног наслеђа,
- ❖ пружање помоћи у заштити правног и друштвеног положаја цркава и верских заједница, остваривању њихових законом утврђених права, уређивању и побољшању социјално – материјалног положаја носилаца вера (свештеномонаштво, верски службеници, ђаци и студенти верских школа),
- ❖ друге послове одређене законом.⁸⁷

⁸⁷ „Надлежности Управе за сарадњу с црквама и верским заједницама“, доступно на: <http://www.ver.gov.rs/cir/Siteview.asp?ID=21>. Приступљено: 19.10.2015.

9.1. Приказ одредби нормативних аката које се односе на остваривање верских права

Стратегија националне безбедности Републике Србије у посебном одељку под називом „Изазови, ризици и претње безбедности“ наводи и деструктивно деловање појединих верских секти и култова на породицу и друштво. Истиче се да то постаје све израженији проблем и да добија карактер значајнијег безбедносног ризика.

„Појам безбедносни изазов означава потенцијалну опасност или потенцијални облик угрожавања безбедности објекта (штићене вредности), односно, изазов је стање које претходи претњи, а претња је материјализација изазова. Реч је о најнижем нивоу опасности по објекту безбедносних ризика и претњи који може, међутим, не мора да буде извориште безбедносних ризика и претњи, будући да је почетна вредност (суштина) изазова неутрална, а да ли ће се испољити у негативном или позитивном смислу, зависи од реаговања субјекта опасности и субјекта безбедности“.⁸⁸

Уколико се погрешно у процени могуће је неадекватно поступање те одређене појаве које су процењене као безбедносни изазов могу прерасти у безбедносни ризик или претњу.

Закључујемо да свака верска секта која прокламују своје вредности и циљеве, а који су различити од вредности које штити Република Србија, представљају изазов.

У Кривичном законнику Републике Србије, члан 131. наводи се :

„Ко спречава или ограничава слободу веровања или исповедања вере, казниће се новчаном казном или затвором до једне године. Казном из става 1. овог члана казниће се и ко спречава или омета вршење верских обреда. Ко принуђава другог да се изјашњава о свом верском уверењу, казниће се новчаном казном или затвором до једне године. Службено лице које учини дело из ст.1. до 3. овог члана, казниће се затвором до три године.“⁸⁹

У Закону о црквама и верским заједницама се инсистира да не постоји државна религије.

⁸⁸ Ђорђевић И., Мијалковски М: *Неухватљивост националне моћи*, Службени гласник РС, Београд, 2010.стр.167.

⁸⁹ Кривични законик Републике Србије, Службени гласник РС, број 85/2005.

Овај закон регулише остваривање верских права следећим прописима:

„Слобода вероисповести обухвата: слободу да се има или нема, задржи или промени вероисповест или верско уверење, односно слободу веровања, слободу исповедања вере у Бога; слободу да се појединачно или у заједници са другима, јавно или приватно, испољава веровање или верско уверење учествовањем у богослужењу и обављањем верских обреда, верском поуком и наставом, неговањем и развијањем верске традиције; слободу да се развија и унапређује верска просвета и култура.“⁹⁰

„Нико не може бити узнемираван, дискриминисан или привилегован због својих верских уверења, припадања или неприпадања верској заједници, учествовања или неучествовања у богослужењу и верским обредима и коришћења или некоришћења зајемчених верских слобода и права.“⁹¹

„Слобода вероисповести или верског уверења може бити подвргнута само оним ограничењима која су прописана Уставом, законом и ратификованим међународним документима, а неопходна су у демократском друштву ради заштите јавне безбедности, јавног реда, морала и заштите слободе и права других.“⁹²

Значајно за овај закон је да својим одредбама истиче значај Српске Православне цркве за коју се сматра да има веома значајну историјску и цивилизацијску улогу у развијању српског народа.

„Период Душанове владавине је свакако период хегемоније Срба на Балкану. Душанов циљ је јасан, стварање најјаче државе на Балкану, при чему би темељ државе требало да буде православна вера.“⁹³

Закон о црквама и верским заједницама оставља могућност за регистравање других верских организација поред оних које су већ признате. Оне подnose захтев за упис у Регистар Министарства, које у року од 60 дана доноси решење о упису. Међутим, уколико су циљеви, учење и обреди супротни Уставу и јавном поретку, Министарство ће донети одбијајуће решење. Међутим, видимо да остаје довољно простора за злоупотребу и доласка до профита и пореских олакшица. Подсетимо се речи Рона

⁹⁰ Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, број 36/2006., члан 1.

⁹¹ Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, број 36/2006., члан 2.

⁹² Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, број 36/2006., члан 3.

⁹³ Станковић, Е.: Наши правни историчари XIX и XX века о утицају римског права на српско средњовековно право, *Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије*, књ.3, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2004. стр.415.

Хабарда који је увек наводио да човек треба да оснује своју религију како би стекао велики новац. У прилог томе говори следећа одредба овог закона где се истиче:

„ Приликом обављања делатности и обезбеђивања прихода у складу са овим законом цркве и верске заједнице могу бити потпуно или делимично ослобођене пореских и других обавеза, у складу са законима којима се уводи одговарајући јавни приход. Физичка и правна лица која дају прилоге и поклоне црквама и верским заједницама могу бити ослобођена одговарајућих пореских обавеза, у складу са законима којима се уводи одговарајући јавни приход „⁹⁴

Нигде у свету не постоје организације које су регистроване као секта. Формално правно једна група може бити регистрована као група грађана, хуманитарна организација, верска заједница и слично. Ознаку секта нека организација добија на основу својих унутрашњих односа, свог програма и последица деловања које су видљиве. Какав је програм и како су регулисани унутрашњи односи у одређеној групи, не представља шири проблем заједнице, нити сметњу при регистрацији. Када последице деловања изађу из оквира групе и угрожавају не само своје чланове већ и остале, оне тада постају шири друштвени проблем, па неке од њих могу бити безбедносни изазов, ризик или претња, зато је њихова анализа са безбедносног аспекта веома значајна.

За упис цркава и верских заједница у Регистар Министарству се подноси пријава која садржи:

- ❖ назив цркве или верске заједнице
- ❖ адресу седишта цркве или верске заједнице
- ❖ име, презиме и својство лица овлашћеног да представља и заступа цркву или верску заједницу.

Све верске организације, које нису наведе као традиционалне за упис у Регистар подносе Министарству захтев који садржи:

- ❖ одлуку о оснивању верске организације са именима, презименима, бројевима идентификационих докумената и потписима оснивача од најмање 0,001% пунолетних држављана Републике Србије који имају пребивалиште у Републици Србији према последњем званичном попису становништва или страних држављана са сталним боравком на територији Републике Србије;

⁹⁴ Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, број 36/2006., члан 30.

- ❖ статут или други документ верске организације који садржи: опис организационе структуре, начин управљања, права и обавезе чланова, начин оснивања и гашења организационе јединице, списак организационих јединица са својством правног лица и друге податке од значаја за верску организацију;
- ❖ приказ основа верског учења, верских обреда, верских циљева и основних активности верске организације;
- ❖ податке о сталним изворима прихода верске организације.

Министарство доноси решење о брисању из Регистра уколико је правоснажном судском пресудом установљено да верска организација остварује циљеве другачије од оних ради којих је основана. Верске организације које нису регистроване не значи да су оне аутоматски и забрањене, јер једино суд може донети такву одлуку.

Иако САД сматрају да је процес за регистрацију пооштрен и залажу се да се неке његове одредбе промене, неки сматрају да управо те одредбе треба пооштрити. По мом мишљењу треба увести неке одредбу коју садржи „Закон о правном положају општина религиозног корена“ Аустрије. Према овом закону, верско учење не сме бити у конфликту са интересима друштвене безбедности, а посебно не смеју да се мешају у психички развој омладине, да користе психотерапеутске методе нити да нарушавају психологију личности.

У складу са Уставом, највишим правним актом, свакоме се јемчи право на слободу савести и вероисповести.

Уставни суд има овлашћења која су прописана овим документом:

„Уставни суд може забранити верску заједницу само ако њено деловање угрожава право на живот, право на психичко и физичко здравље, право деце, право на лични и породични интегритет, право на имовину, јавну безбедност и јавни ред или ако изазива и подстиче верску, националну или расну нетрпељивост.“⁹⁵

Устав пропагира право на слободу удруживања и прописује да и поред слободе политичког, синдикалног и сваког другог удруживања, забрањена су тајна и паравојна удружења. „Уставни суд може забранити само оно удружење чије је деловање усмерено

⁹⁵ Устав Републике Србије, Службени гласник РС, број 37/2006., члан 44.

на насилно рушење уставног поретка, кршење зајемчених људских или мањинских права или изазивање расне, националне или верске мржње.⁹⁶

9.2.Незадовољство припадника нетрадиционалних цркава и верских заједница

Анализом литературе и нормативних аката долази се до закључка да Устав пропагира слободу вероисповести, а да Закон о црквама и верским заједницама има одређена ограничења. Против тога се боре одређене верске заједнице јер сматрају да су дискриминисане јер им је ускраћен правни статус. После периода правне празнине и доношења Закона о црквама и верским заједницама 2006.година, појавили су се многи критички ставови који не подржавају овај закон и сматрају да је дискриминаторски, да има великог уплива државе у црквена питања, да заступа интересе цркве, а не свих грађана.

Други разлог за побуну непризнатих односно нетрадиционалних верских организација односи се на пропагирање да не постоји државна религија, а да се у поменутом закону наводе традиционалне верске организације. Највећи број становника Републике Србије је православне вероисповести. Мање верске групације замерају зашто се православни празници славе као државни празници, када чак и државне фирме не раде, а за друге празнике као што су Бајрам или католички Божић, припадници имају само право на слободан дан. Током рада на припреми закона, 2004.године, тадашњи министар вера, Милан Радуловић образлагао је циљеве новог закона. Он наводи: „Српској православној цркви је Преднацртом дато почасно место међу Црквама и верским заједницама. То не оспоравају друге традиционалне Цркве него једино нове цркве и неке невладине организације.“⁹⁷ Привилегован положај, иако се избегава да се тај положај баш тако означава, Српска Црква има због свог доприноса развоју народне и универзалне хришћанске културе. Сматра се да такав допринос нове, мање верске организације никада нису пружиле. „Овај закон треба да ово стање констатује и уреди, а не да га промени. Зато смо предложили да и држава и све цркве и верске заједнице признају СПЦ статус „примус интер парес“ - прве међу једнакима - из чега не проистиче никакве привилегије, нити посебан правни положај, него почасна позиција.“⁹⁸

⁹⁶ Устав Републике Србије, Службени гласник РС, број 37/2006., члан 55.

⁹⁷ Ђурђевић, Н.: *Остваривање слободе вероисповести и правни положај цркава и верских заједница у Републици Србији*, Службени гласник РС, Београд, 2009. стр.32.

⁹⁸ Ђурђевић, Н.: *Остваривање слободе вероисповести и правни положај цркава и верских заједница у Републици Србији*, Службени гласник РС, Београд, 2009. стр.34.

Поводом овог Преднацрта стигле су критике од Епархије Жичке која сматра да је неопходно прво да се донесе Устав у коме ће се јасно одредити да је православље државна вера, а СПЦ државна црква, па тек онда на тој основи донети адекватан закон.

Мањинске верске групе критикују зашто се и са којим правом користе пежоративни термини попут секта, сатанисти и други. Јеховини сведоци су против Зорана Луковића у марту 2009.године поднели тужбу за клевету Првом општинском суду у Београду зато што је у једном новинском чланку изјавио за Јеховине сведоке да су „херметичка секта“. Суд је одбацио њихову тужбу зато што се сматра да Јеховини сведоци нису успели да докажу да је Луковић том изјавом намеравао да их увреди.

Већина напада на верске организације које нису регистроване је процесуирана као блаже кривично дело. Органи безбедности су у својим извештајима наводили да је дошло до ремећења јавног реда и мира, а не подстицање националне, расне и верске мржње и нетолеранције, за коју је предвиђена оштрија казна. Лидери мањинских верских заједница наводе да су више пута пријављивали случајеве вандализма, физичког напада, говоре мржње, али да није било адекватног одговора и заштите.

Верска заједница није дужна да се региструје, али групе које нису регистроване суочавају се са тешкоћама попут немогућности да отворе рачун у банци, купе или продају имовину или објављују књиге. Регистроване верске заједнице по закону ослобођене су плаћања пореза на имовину.

Закон забрањује регистрацију оним верским заједницама које у свом имену имају део назива већ регистроване организације. Тај проблем имају Црногорска православна црква, као и Македонска православна црква.

Закон даје могућност само регистрованим верским заједницама да поврате црквену имовину која је одузета после 1945.године. Било је много критика и жалби које су упућене на рачун Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, јер не дозвољава да верске заједнице поврате имовину која је конфискована пре 1945.године.

10. СУЗБИЈАЊЕ ДЕСТРУКТИВНОГ ДЕЛОВАЊА СЕКТИ

Ради решавања нарастајућих проблема деструктивних секти, култова и покрета, оформљене су међународне и парламентарне комисије појединих држава са задатком да детаљно изуче проблем секти. Европски парламет је 1996.године донео Одлуку о спровођењу одређених мера на наднационалном плану. У њој се налазе инструкције за земље чланице Европске уније. Европски парламент позива : „земље чланице Уније да се постарају да судство и полицијске власти ефикасно користе правна акта и средства која постоје на националном нивоу, као и да активно и тешње међусобно сарађују, посебно у оквиру Еуропола, ради супротстављања кршењу основних права за које одговорност сnose секте.“⁹⁹

Земље чланице се позивају да поспеше размену информација како би пронашли најбоље методе да се ограничи њихово деловање.

Питање деловања секти је разматрано и у парламентима појединих земаља. У Француској је утврђено колико тачно група делују а које одговарају дефиницији секте. Оне су потом класификоване како би се утврдило које од њих траже велика новчана улагања, које носе опасност по физичку безбедност својих чланова, које практикују врбовање деце, а које имају изразито антидруштвено деловање.

„Важан услов постојања и одрживог развоја неке људске заједниц (државе), јесте њена способност да успешно региструје опасности које угрожавају или у догледно време могу угрозити безбедност њених виталних вредности и интереса.“¹⁰⁰

Република Србија основним националним вредностима сматра:„независност, сувереност и територијални интегритет, слободу, једнакост, изградњу и очување мира, владавину права, демократију, социјалну правду, људска права и слободе, националну, расну и верску равноправност полова, неповредивост имовине и очување животне средине.“¹⁰¹ Врло вешто прикривен, а у суштини крајњи циљ неких, а не свих верских секти је стицање што веће моћи, пре свега финансијске и верске, а затим политичке, просветне, војне. Као што је напоменуто, секте су проблем коме једна држава,

⁹⁹ Стајић, Љ. : *Основи система безбедности*, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010, стр.183.

¹⁰⁰ Мијалковски, М.: *Тероризам и организовани криминал*, Универзитет у Београду, Факултет безбедности, Београд, 2010.стр.7.

¹⁰¹ Стратегија националне безбедности Републике Србије, Службени гласник РС, Београд, 2009.стр.13.

поготово наша мора озбиљније да приступи. У нашој земљи не постоји ниједна званична анкета или процена која би показала колико чланова неких тоталитарних и деструктивних секти имамо као запослене у неким стратешким државним институцијама нпр. просвети, здравству, полицији. Да ли се ти људи у свом раду више придржавају начела службе и раде у интересу државе или се више придржавају правила своје секте.

Владимир Димитријевић има потпуно разрађену шему и предлоге који су по њему неопходни за организовање успешне противсекташке делатности у цркви. Сматра да је неопходно да се у епархијама формирају центри који ће служити за информисање и давање савета.

Поред тога њихов задатак би био да прикупљају све информације о сектама, да организују конференције и семинаре итд. Залаже се за стварање мреже „Ванградских рехабилитационих центара“.¹⁰² То су места која би била намењена жртвама секти како би могли да се склоне и да се у том првом најтежем периоду привикну опет на самосталан живот. Такве центре треба изградити даље од градова, при сеоским парохијама или мањим манастирима. Залаже се за стварање консултативне телефонске службе коју би могао да контактира сваки грађанин који има проблема са секташтвом.

Пре него што се крене у интензивну делатност која је усмерена на сузбијање секти и њиховог негативног утицаја, мора се поставити јасан циљ саме активности. Треба избегавати вешто изјаве и претње које припадници секти могу да искористе за своју промоцију, а за компромитовање свог противника. Пример је изјава генерала Лебеда док је био секретар Савета безбедности руске федерације, који је рекао да је „недопустиво деловање секташке „плесни“ типа мормона у њиховој земљи.“¹⁰³ Резултат је био такав да је морао да се извини мормонима, а они су то знали да искористе за своје рекламирање. Слађан Мијаиљевић¹⁰⁴ говори о свом богатом искуству које је стекао кроз Саветовалиште за жртве секти које се налази при цркви Александра Невског у Београду. Њему се у току једне године обрати више од сто жртава секти.

¹⁰² Димитријевић, В.: *У свету лажних пророка: православље, секте, окултизам*, Легенда, Чачак, 2007. стр.38.

¹⁰³ Димитријевић, В.: *У свету лажних пророка: православље, секте, окултизам*, Легенда, Чачак, 2007. стр.41.

¹⁰⁴ Председник Удружења за борбу против секти „Истина“. Многи оспоравају његово звање сектолога и сматрају да својим сензационалним насловима само распирује мржњу и страх.

Сматра да је проценат излечења био успешан уколико жртве у међувремену нису потпуно психички оболеле. У Саветовалиште долазе како жртве секти тако и њихови родитељи. Он наводи: „После толико година бављења овим питањем, није било никакве подршке од стране државе, а они који се упусте у борбу против секти то представља борбу са ветрењачама“.¹⁰⁵ Мијаилевић сматра да је Министарство вера није било стручно и заинтересовано за проблем секти. Од оних који су долазили у Саветовалиште, он је тражио да напишу писмо које је упућуно на адресу Министарства, али они никада нису реаговали.

У Републици Србији не постоји закон о сектама, иако су вођене дебате да такав закон треба да се уведе. Код нас не постоји закон који регулише проблем менталне и верске манипулације која доводи до измењеног стања свести. Припадници полиције могу да реагују само уколико дође до кривичног дела као што је повреда гробног места, навођење на аутоагресију, самоубиство, помагање у самоубиству, злостављање животиња. Они имају право да обављају своје ритуале и да јавно истичу своје симболе. Сатанисти углавном и користе такве правне празнине. Своје чланове углавном врбују путем интернета, што такође не може да се забрани.

10.1. Едукација

Забрињавајуће је стање које показује да је код нас просечно образован човек веома мало упућен у религију.¹⁰⁶ Такав човек је лакши плен што га чини прилично подложним да прихвати секташко учење. Једино дугорочно и трајно решење овог проблема је интензивна едукација становништва, односно ефикасно образовање и верска обука на основу које ће свако самостално бирати свој пут и куда жели да иде.

На тај начин се не угрожава ничија слобода и право да се припада било којој верској групи, али се обезбеђује елементарно знање будућим припадницима. Посебно је потребно расветлити активности и деловања вођа верских секти као и њихове прикривене циљеве. То значи да свако има слободу у погледу одабира вере, без икаквог

¹⁰⁵ „У Србији делује више од 40 секти од којих су многе сатанистичке“, (2013). Доступно на: <http://www.vaseljenska.com/drustvo/u-srbiji-deluje-vise-od-40-sekti-od-kojih-su-mnoge-satanisticke/>. Приступљено: 22.10.2015.

¹⁰⁶ Зоран Луковић сматра да је код нас присутна релативизијућа религиозност. Ту убраја људе који славе славу а нису крштени.

наметања православља, иако је највећи проценат српског становништва православне вероисповести. Потребно је да се у школама проучава религија, али не са становишта цркве која би наглашавала своје вредности, а умањивала противречне верске организације. Потребан је мултидисциплинарни приступ религији и објективно учење о свим верама као и мањим верским заједницама. Морамо да научимо да превентивним деловањем лечимо узрок, а не последицу.

Устав Републике Србије прописује да: „Родитељи и законски стараоци имају право да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима“.¹⁰⁷

Секте због свог начина деловања изазивају унутрашњи одлив мозгова који се сматра да је доста опаснији од оног спољашњег. Код спољашњег одлива који такође представља изразито негативну појаву за једну државу, она је свесна да појединце који су је напустили нема више на бројном стању и да на њих не може да рачуна. Код унутрашњег одлива људи јесу на бројном стању али на њих се не може рачунати јер се никада не зна када ће издати своју земљу.

„Низ иностраних држава жели да искористи образовање за стварање дуготрајног канала утицаја на омладину да би их трајно „инфицирали“ западним вредностима.“¹⁰⁸

У Русији је ђакон Андреј Курајев сматра се са великим правом предлагао властима своје земље да се уведе у систем образовања нови наставни предмет под називом Технике религиозне безбедности.

Са медијског аспекта, текстови у новинама не треба да буду сензационалистички и да само тиме повећавају тираж, већ треба да поседују едукативни карактер.

Зорица Кубурић износи изјаве у свом раду до којих је дошла тако што је интервјуисала поједине личности за које је сматрала да су компетентни за ову тему.

Жупник Андрија Копиловић из Суботице сматра:“ Постојање секти односно других верских заједница и цркава је прихватљиво, али само дотле док оне не почну да угрожавају физичку и психичку егзистенцију грађана. Све док секте делују тако да ни на који начин не врше присилу ни на кога, и док се служе општеприхваћеним методама,

¹⁰⁷ Устав Републике Србије, Службени гласник РС, број 37/2006., члан 43.

¹⁰⁸ Милошевић, З.: *Нова државна политика Русије и неких европских држава према верским сектама*, Оригиналан научни рад, Институт за политичке студије, Београд, стр.159. УДК: 32(470+571),32(44):2-79,32(450):2-79.

њихово је присуство у друштву оправдано.“¹⁰⁹ Не одобрава постојање сатанистичких секти, али сматра да оне секте које воде људе ка Христу могу да постоје, јер није важно како ће људи доћи до Бога, већ је важно да верују у њега.

Са социолошког становишта као ефикасна заштита могло би се навести очување породице и традиције, већа запосленост младих, ефикаснија законска регулатива, превентивно и ефикасније реаговање органа безбедности, већа оспособљеност лекара и психијатара у процесу лечења жртава секти.

У оквиру превентивног деловања неопходно је стално информисати популацију о деструктивним и штетним утицајима секти и култних организација износећи само проверене податке до којих би долазили органи безбедности након што побољшају своју методологију и механизме у борби против деловања секти. Веома је тешко одредити где се завршавају верске слободе, а где почиње угрожавање појединца и целе државе.

¹⁰⁹ Кубурић, З.: *Верске заједнице у Србији и верска дистанца*, ЦЕИР, Нови Сад, 2010. стр.242.

11.ЗАКЉУЧАК

Несигурност је кључна реч данашњег времена у којем живимо. Уместо да се управља државом и њеним механизмима, данас се све више управља кризама. Појавио се велики јаз између развијеног и неразвијеног дела света, загађеност воде и ваздуха је све већа, загађивање атмосфере од стране човека такође што се и види кроз немилосрдно трошење природних ресурса. Све то доводи до подвајања бића човека, када он схвата да је немоћан као јединка и да би се деловало потребно је удружити се. Ту треба бити mudar и разликовати праве групе и удружења од оних које нуде лажну духовност човеку који је већ довољно пољуљан и коме је тешко да сачува бистрину ума.

Ширењу лажне духовности макар једним делом доприноси и слаб глас једног дела православног свештенства који не показује заинтересованост за окупљање духовно гладних људи којима треба показати пут. Неколико урађених сајтова на интернету који се односе на православље премало је у односу на јаку пропаганду потрошачке културе и лажне духовности. Позитивним се сматра што је веронаука као предмет враћена у школе и слободан је избор ђака. Не треба пустити децу у том периоду одрастања да им доступнија буде туђа духовна понуда која је обавијена велом тајне, од онога што је у бићу овог народа и што му је традиција. Сваку празнину која се јави у периоду одрастања „ловци на душе“ имају начина да испуне својим садржајима.

Полазећи од тога да верске секте обликују своје чланове одређеним методама и програмима који се разликују од секте до секте, и да се такође разликују по односу који имају према друштву у коме делују, може се закључити да не могу све секте да се третирају на исти начин и да све добију епитет деструктивна или тоталитарна.

Последице деловања деструктивних секти се испољавају не само кроз поремећај структуре личности већ и кроз нежељено и штетно дејство које група може остварити у односу на друштво, што заједно води ка разарању друштва и слабљења националне моћи.

Нарочито је опасно развијање осећаја посебности и елитизма код припадника секти кроз агресивно деловање програма и психолошких метода. Они тада сматрају да су баш они привилеговани јер су изабрани да обаве велика дела. Да би се ефикасно супротставили деловању секти потребан је интензиван мултидисциплинарни приступ

где би истовремено били укључени представници различитих професија попут теолога, психолога, психијатара, криминолога, социолога, правника, представника надлежних државних органа и удружења грађана која се боре против секти и култова.

Неопходно је превентивно деловање у овој области како би се и појединци и друштво заштитили од последица деловања деструктивних секти, а за то је најбитније да се открију индивидуални мотиви који особу наводе да приступи овако опасним групама.

Најбоље превентивно средство је општа едукација која би била раширена свуда од школа, преко телевизије, штампе, кроз разна предавања и семинаре. Највећи акценат ставља се на информисаност и образовања као средства заштите од погубног утицаја појединих деструктивних група. Млади су врло сугестибилни у периоду када трагају за сопственим идентитетом. Тешко могу да унапред процене последице до којих може довести њихово непромишљено понашање. Углавном, врло искрено поклањају своје поверење и мисли сумњивим садржајима, онеме што нема у свом окружењу и сматра да је то идеалан пут за осамостаљивање. Зато је веома значајно са каквим садржајима млади долазе у контакт у периоду усвајања вредности.

Држава у овој области мора имати велики опрез, са једне стране она је дужна да штити верску слободу, а са друге да не омогући да се под видом верске слободе појављују организације које ову вредност могу да злоупотребе. Због тога је потребно да постоје адекватни инструменти надзора чиме би се избегло да се свака нерегистрована заједница означава као сатанистичка.

12.ЛИТЕРАТУРА

Уџбеници, монографије и студије

- 1) Бенедикт, Б.: Паралелни свет, фантазија или стварност, Сложна браћа, Београд, 2001.
- 2) Вернет, Ж. : *Секте*, Плато, Земун, 1997.
- 3) Гађиновић, Р.: Безбедност као научна дисциплина, Часопис Министарства унутрашњих послова - Безбедност, Београд, 1-2/2008.
- 4) Димитријевић, В.: Пут којим се чешће иде: окултизам, магија, вештичарство, Легенда, Чачак, 2005.
- 5) Димитријевић, В.: Тамничари душа: секте, њихове вође, следбеници и жртве, Легенда, Чачак, 2005.
- 6) Димитријевић, В.: У свету лажних пророка (православље, секте, окултизам), Легенда, Чачак, 2007.
- 7) Ђорђевић, М.: Едукација - услов за успешно предупређивање деловања верских секти, Београдски дијалог, број 1, 1997.
- 8) Ђорђевић И., Мијалковски М: Неухватљивост националне моћи, Службени гласник РС, Београд, 2010.
- 9) Ђурђевић-Стојковић, Б.: Верске секте и покрети- Ловци на душе, Жиг, Београд, 1997.
- 10) Ђурђевић-Стојковић, Б.: Верске секте: лексикон, Народна књига-Алфа, 2002.
- 11) Ђурђевић, Н.: Остваривање слободе вероисповести и правни положај цркава и верских заједница у Републици Србији, Службени гласник РС, Београд, 2009.
- 12) Илић, Г., Петрушић, Н., Рељановић, М., Ћирић, Ј., Матић, М., Бекер, К., Ненадић, С., Трнинић, С.: Примена антидискриминационог законодавства и кривичноправна заштита - студија случаја, пракса и препорука, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Београд, 2012.
- 13) Јеротић, В.: Вера и нација, Арс Либри, Београд, 1999.
- 14) Кубурић, З.: Верске заједнице у Србији и верска дистанца, ЦЕИР, Нови Сад, 2010.
- 15) Лазић, Р.: Безбедносни аспекти деловања верских секти у Републици Србији, Магистарска теза, Факултет безбедности, Београд, 2012.

- 16) Луковић, З.:Верске секте и православље: приручник за самоодбрану од секти, Драганић, Београд, 2003.
- 17) Мијалковски, М.:Обавештајне и безбедносне службе, Факултет безбедности, Службени гласник, Београд, 2009.
- 18) Мијалковски, М.: Тероризам и организовани криминал, Универзитет у Београду, Факултет безбедности, Београд, 2010.
- 19) Милашиновић, Р.: Амерички поход на свет, ЗАД, 1996.
- 20) Милин, Л.: Научно оправдање религије, књ.6, Црква и секте, Београд, 1982.
- 21) Милошевић, З.: Верске секте и култови, Бели анђео, Шабац, 1997.
- 22) Милошевић, З.:Нова државна политика Русије и неких европских држава према верским сектама, Оригиналан научни рад, Институт за политичке студије, Београд, 2008. УДК: 32(470+571),32(44):2-79,32(450):2-79.
- 23) Пилатов, А.: Сатанизам данас, како му се одупрети? , Београф, Нова Пазова, 2005.
- 24) Радојевић, К.: Религија и тероризам, Оригиналан научни рад, Факултет безбедности, 2010.
- 25) Рот, Н., Радоњић, С.: Психологија, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2002.
- 26) Симеуновић, Д.: Тероризам, општи део, Правни факултет, Београд, 2009.
- 27) Стајић, Љ.: Основи система безбедности, Правни факултет, Центар за издавачку делатност, Нови Сад, 2010.
- 28) Станковић, Е.: Наши правни историчари о утицају римског права на српско средњовековно право, Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије, књига 3, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2004.
- 29) Трбојевић, Д.: Секте и насиље у Србији: Последице нестручног приступа проблему „нових религиозних покрета“, Оригиналан научни рад, Гласник етнографског музеја књ.76, Београд, 2012.
- 30) Филиповић, Д. :Анатомија глобалистичког смрада, Принтмедија, Београд, 2008.
- 31) Француски парламент о сектама, Београдски дијалог, Православна мисионарска школа при храму светог Александра Невског, Београд, број 1/97.
- 32) Фројд, С.: Страх и анксиозност, Ризница, Београд, 2011.

Нормативна регулатива

- 1) Закон о црквама и верским заједницама, Службени гласник РС, Београд, број 36/2006.
- 2) Кривични законик Републике Србије, Службени гласник РС, Београд, број 85/2005.
- 3) Стратегија националне безбедности Републике Србије, Службени гласник РС, Београд, 2009.
- 4) Устав Републике Србије, Службени гласник РС, Београд, број 37/2006.

Електронски извори

- 1) Верске секте, архива Министарства унутрашњих послова, садржаји до 2009.године. Доступно на: <http://www.mup.gov.rs/domino/saveti.nsf/p11?OpenPage>.
- 2) Кривична пријава против писца књиге „Верске секте-приручник за самоодбрану“, (2010.). Доступно на: http://biblijskaistina.blogspot.rs/2010/10/blog-post_2345.html.
- 3) МУП одговорио поводом депортованих чланова секте, (2014). Доступно на: <http://www.teleprompter.rs/mup-odgovorio-povodom-deportovanih-clanova-sekte.html>.
- 4) Надлежности Управе за сарадњу с црквама и верским заједницама, доступно на: <http://www.ver.gov.rs/cir/Siteview.asp?ID=21>.
- 5) Најопаснија секта Црна ружа хара регионом?,(2013). Доступно на: <http://www.telegraf.rs/vesti/844059-najopasnija-sekta-crna-ruza-hara-regionom>.
- 6) Озлоглашена америчка секта стигла у Србију, (2013). Доступно на: <http://srbin.info/2013/07/04/ozloglasena-americka-sekta-stigla-u-srbiju/>
- 7) Регистар цркава и верских заједница. Доступно на: <http://www.ver.gov.rs/KSCVZ/uploads/Dokumenti/RegistarCrkavaIVerskihZajednica.pdf>.
- 8) Сајентолози врбују пролазнике код ТЦ „Ушће“ у Београду , (2013). Доступно на: <http://www.nadlanu.com/pocetna/info/aktuelno/Sajentolozi-vrbuju-prolaznike-kod-TC-quotUscequot-u-Beogradu.a-203101.860.html>

- 9) Све о секти Санатан, (2003). Доступно на: <http://arhiva.kurir-info.rs/arhiva/2003/jun/03/V-03-03062003.shtml>
- 10) Секташи или рибари душе освајају Војводину-од Харе Кришне до сатаниста, (2013). Доступно на: <http://www.naslovi.net/2013-08-01/pravda/sektasi-ili-ribari-duse-osvajaju-vojvodinu-od-hare-krisne-do-satanista/6606215>.
- 11) Секте - духовна дрога, (2003). Доступно на: <http://www.nin.co.rs/2003-08/01/30200.html>.
- 12) Секте сатиру Србију,(2009). Доступно на: <http://borbazaveru.info/content/view/1745/31/>
- 13) Српски МУП тражи снажнију подршку јавности у борби против вјерских секти, (2010). Доступно на: <http://www.index.hr/vijesti/clanak/srpski-mup-trazi-snazniju-podrsku-javnosti-u-borbi-protiv-vjerskih-sekti/472140.aspx>.
- 14) Узроци занимања за сатанизам, (2012). Доступно на: http://www.svetosavlje.org/biblioteka/Izazovi/LavirintiTame/Lat_LavirintiTame45.htm
- 15) У канцама секте, (2009). Доступно на: <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:235595-U-kandzama-sekte>.
- 16) У Србији делује више од 40 секти од којих су многе сатанистичке, (2013). Доступно на: <http://www.vaseljenska.com/drustvo/u-srbiji-deluje-vise-od-40-sekti-od-kojih-su-mnoge-satanisticke/>

13.ПРИЛОЗИ

13.1.Прилог 1

1.“ Секташи су међу нама: пију сопствену крв док оргијају и бирају ко ће умрети“

Телеграф - 6.октобар 2013. 15:46.

Слика 1. Сатанистички симболи

Слика 2. Ритуал иницијације

Слика 3. Тетоважа Црне руже

2. „Харе Кришна у Новом Саду“ . Телеграф - 12.јул 2013. 12:52.

Слика 4. Харе Кришна у Новом Саду

3. „Секта вреба: Сајентолози врбују нове чланове код ТЦ Ушће“. Куир - 7.октобар 2013. 06:00.

Слика 5. Сајентолози испред ТЦ Ушће

4. „Све о језивој секти Црна ружа: Извлачио сам их из гробова, док су оргијали поливени зечјом крвљу!“ Телеграф - 10.децембар 2014.године. 20:29.

Слика 6. Димитрије Пастуовић о скрнављењу гробља.

13.2. Прилог 2

Као што је напоменуто, за потребе израде мастер рада обавила сам интервју са особом која је кућни пријатељ, а који је увек причао о техникама просветљења и Интензиву који посећује. У прилогу верно преносим његове одговоре на постављена питања. Речи „вођа“ и „сеанса“ су намерно коришћене како би се приказало реаговање испитаника.

1. Шта Интензив представља за Вас?

Модеран, сублимиран и по мало еклектичан спиритуални и психотерапеутски метод прилагођен првенствено западном начину размишљања. За мене представља један од начина за постизање знања о најважнијим егзистенцијалним питањима, као и знања и увиде у сопствену личност.

2. Колико пута у животу сте присуствовали Интензиву?

Више од 10 пута у току више деценија.

3. Опишите укратко један дан и како се спроводи сеанса?

Сеанса је крајње погрешан назив, јер се ради о психотерапеутском моделу комуникације по узору на Јунга, комбинованом са традицијом Зен будизма. Основа је комуникација између учесника, са тежњом да се комуницира актуелни тренутак. Учесници наизменично комуницирају своје мисли и емоције, држећи пажњу на осећај ЈА. Не постоји ништа од физичких помагала, никава мистична или ритуална призивања ентитета, Бога, итд... По мом искуству, учесници су углавном различитих верских и културних убеђења. Дневна комуникација је подељена у временске целине, са паузама за одморе, оброке и шетње.

4. Да ли вођа који предводи групу је лице које је обучено, поседује неки сертификат и да ли група унапред зна те информације?

Инструктор је готово увек лице са класичним медицинским образовањем из области званичне психотерапије. Сви учесници знају за то. Поред дипломе, по правилу постоји додатно усавршавање у смислу курсева, семинара, итд.. Термин вођа је погрешан и пежоративан у смислу аналогije са лекаром који води групну терапију.

5. Који је начин финансирања, да ли постоји нека месечна чланарина, добровољни прилози...и колико то износи?

Интензив се у правилу изводи пар пута годишње на урбаној локацији која је лако доступна свим учесницима . За два или три дана Интензива, цена је била 35 евра. Поуздано знам да део новца иде на трошкове изнајмљивања локације, а остатак иде Инструктору. Углавном на једном Интензиву учествује двадесетак људи.

6. Да ли сте приметили чудно понашање других људи или лично доживели (плач, вриштање, повраћање...)?

Интензив је психотерапеутска метода и приликом рада на појединим негативним аспектима личности, појављују се појаве као на класичној психотерапеутској терапији. Моје искуство је да сам доживео смех и плач, понекад гласнији узвик (увида, кајања, радости...) али никад вриштање или повраћање.

7. Сматрате ли да та метода може имати деструктивне последице по појединца?

Западни терапеути који су годинама радили на развоју Интензива, имају детаљне евиденције о последицама (како позитивним тако и негативним). Немам ни једну информацију о деструктивном утицају на појединца, али о позитивном имам (и из личног искуства).

8. Да ли одлазите у Православну цркву као верник? (ово питање можете прескочити)

Као верник не, као поштовалац традиције да.

9. Да ли сте упознати са радом Живорада Михајловића Славинског?

Да, читао сам неке од његових књига пре неколико деценија, али га никад нисам срео.

10. Да ли сте упознати да је Интензив метода која се спроводи у оквиру Беле гностичке цркве?

Бела Гностичка Црква је наиван покушај једног занесењака да звучним именом приближи Интензив широј јавности. У то време (седамдесете и осамдесете године прошлог века) то је прошло са благим подсмехом и игнорисањем од стране релевантних особа из области психотерапије и техника саморазвоја. Данас се више и не помиње.

11. Како је Интензив Вама помогао у животу?

Интензив, као једна од многих позитивних ствари које човек сретне у животу, имао је на мене утицаја у смислу побољшања појединих црта личности (прибраност, стрпљивост, истрајност, итд...).

12. Шта кажете на изјаву Славинског да је његов Интензив Просветљења десетоструко бржи и ефикаснији од Бернеровог?

Слична је изјави да је Кока Кола десет пута боља од Пепси Коле. Узгред, нисам чуо за ту изјаву, али ме не би изненадила. Човек је био прилично загрејан за ту ствар (увидео је многе добре стране приликом коришћења својих метода), и морао је да се рекламира на све могуће начине.

13. Да ли бисте престали да идете на Интензиве уколико бисте сазнали да је то секта која користи посебне методе ради психичке манипулације, а не психологија која може да унапреди Ваш живот?

Наравно. Најпре бих проверио кредибилитет, ниво знања материје, доказе и мотиве оних који такве тврдње износе. Осим уопштених изјава против већине метода саморазвоја, нисам чуо за озбиљне притужбе против Интензива. Узгред, прође и по више година, а да се не оде на Интензив (али се ТВ гледа сваки дан). Толико о психичкој манипулацији.

Зоран Јаковетић, Крагујевац, 4.11.2015.